Beschriving der kaart,
voorstellende
De belegering van de Stad
Batavia.

XXII : -
149

XXII
149

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL

PERPUSTAKAAN NASIONAL

XXII
149

BESC

DE BELE

Overg
A

Afteyckening h
Choechoenang en
onderleyt heeft
onder vruntel. se
legeringe dric m
gecomen den 25
ber dacr aen v
meene opinie is,
man in Mattara
ringe doot geslag
verloopen, omme

1. T' casteel
2. De punt
3. Den Roby
4. Den Saphi
5. De Peerle
6. De brugg
een valbrugge en
7. 't Pleyn
8. De stadt
9. 't Stadthu

Item id : 0910226743
PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.
Tanggal : 1 Maret 2012
No. Induk : 19631/PN-MUSEUM/12
BIB - ID : 0010-43822760
Beli / Hadiah : Ex. Museum
PERPUSTAKAAN NASIONAL

XXII
149

BESCHRIJVING DER KAART,

VOORSTELLENDE

DE BELEGERING VAN DE STAD BATAVIA.

1628.

Overgedrukt uit de *Bijdragen tot de Taal- Land- en Volkenkunde van Nederlandsch Indië*, Nieuwe Volgreeks, 2e. Deel, bl. 305.

Affteyckening hoe den machtichsten Coninck van Java Mayor, genaemt Choechoenang en by d' onse den Mattaram, met dertich duysent man onderleyt heeft d' stadt Batavia te vermeesteren, eerst met surprise onder vruntel. schyn, daernaer met openbaer gewelt, en eyntl. met belegeringe drie maenden negen dagen, synde syn volck voor Batavia aengecomen den 25sten Augustus 1628 en weder affgetrocken 3den December daer aen volgende, met groot verlies van de syne; alsoo de gemeene opinie is, dat van de dertich duysent, niet boven thien duysent man in Mattaram souden syn gekeert; synde seer veele in de belegeringe doot geslagen, noch meer van honger gestorven, ende geheel veel verloopen, omme de harde regeringe van den Mattaram t' ontgaen.

1. T' casteel Batavia.
2. De punt Diamant
3. Den Robyn. } In steen opgetrocken.
4. Den Saphier.
5. De Peerle. } Dese twee bolwercken syn gedurende de belegering verhoocht, vergroot ende met houtwerck rontsomme beseth ende geslooten.
6. De brugge van 't casteel, synde gedurende de belegering met een valbrugge ende hamey versterckt.
7. 't Pleyn tusschen 't casteel ende de stadt.
8. De stadt Batavia.
9. 't Stadthuys, 't welck gedurende den oorloch met vier wtstekende

BAT. GENOOTSCHAP VAN K. EN W.

galderyen versterckt ende met groff geschut gearmeert is gewest, alwaer de Burgery haer rendevoes hadden, nevens een comp^e. soldaten van 100 coppen extraordinary wt 't casteels garnisoen tot assistentie van Burgery en besetting.

10. De Reduyt Gelderlant.
11. De Reduyt Hollant.
12. De Reduyt Zeelant.

Syn drie Reduyten in steen en calck opgemaeckt, lange te vooren voltroecken, eer des Mattarams volck vyantschap bethoonden.

13. De Reduyt Vrieslandt.
14. De Reduyt Groningen.
15. Twee wachthuysen by oosten de stadt, tusschen de Reduyten.
16. De Reduyt Utrecht.
17. De Reduyt Brabant.
18. Twee wachthuysen tusschen de Reduyten Utrecht en Brabant by zuyden de stadt.

Dese reduyten en wachthuysen syn alle gemaeckt terwijle de stadt belegert was; synde de reduyten massiff van aerde opgevult en met houtwerck begort.

19. 't Huys van den Mayor Vogel, 't welck voor een reduyt diende terwyle de stadt aen de zuytsijde heel open was.

20. Een Chaloupe.
21. Syn twee chiampans off gesloten vlotschuyten
22. met schut versien.

Liggende in de riviere op de wacht by westen de stadt tot beschermingc derselver, alsoo de stadt aen die cant met geen reduyt beset is.

23. Het affgesneden deel van de stadt, by ons gerascert ende verbrandt, wtgesondert de kerck.

24. De kerck by nacht door den vyant affgebrant.

25. De brug over de groote rivier, alias de Engelse brug, door den vyant afgebrant.

26. De Lantpoorte en brugge, door den vyant affgeworpen en verbrant.

27. 't Pleyn van 't Sieckenhuys.

28. 't Huys of Reduyt Brassenburch, by ons gerascert.

29. Pinangthuyn van Capiteyn Hendrick Lievensz, welcke door ons, wanneer den vyant in 't zuytweste de Staat aprocheerde, meest omgehouwen ende gerascert is.

90. Houten
over d' wtvallen
31. Brugge
32. De huys
33. Het Tol
slooten wort.
34. Den we
langs strand nae
in 't bos salveer
35. 't Engel
ren naderhant d
vyant sich daer
36. Clappust
den als wanneer
derde.
37. Syn twe
hinderen dat se
versocht naer
praeuwen souden
die binnen lage
hadden, met ni
alarme des nacht
38. Syn drie
der Plate ende
omtrent hondert
sneden stadt, om
39. Is een t
Japanders ende
de letter K, end
40. Dit syn
wt alle syn apro
leger dryven; d'
burgers en wiere
en Mardyckers;

90. Houten bruggen of vlotten op 't water over de stadts grafft, daer over d' wtvallen syn gedaen.

31. Brugge over de Rivier op boots en schuyten.

32. De huysing van Generale Ontfangh.

33. Het Tolhuys eñ den boom, daermede de rivier des nachts geslooten wort.

34. Den weer achter de huysing van Generalen Ontfang, lopende langs strand naer Ancque, daer vele van den vyant hun met de vlucht in 't bos salveerden, als van 't casteel affgeslagen wierden.

35. 't Engels huys, synde by nacht in brand geraeckt eñ de muyren naderhant door ons voorts gerascert, omme voor te comen dat den vyant sich daer niet in quame verstercken.

36. Clappusthuyn van den Predicant Danckert, by ons omgehouden als wanneer den vyant de stadt in 't Zuytweste met zyn leger naerderde.

37. Syn twee van onse Tingans, liggende op de wacht om te verhinderen dat seecker seven praeuwen van Bouracxa, die pas hadden versocht naer Malacca te mogen gaen, niet by de binnenliggende praeuwen souden vaeren, om alsoo voor te comen dat se de praeuwen die binnen lagen ende haer geweer naer oude costuyme overgegeven hadden, met nieuw geweer niet versien souden; waer wt den eersten alarme des nachts ontstont, alsoo met gewelt tegen onse wacht indrongen.

38. Syn drie troupen, namentlijck de compagnie van Capiteyn van der Plate ende 50 soldaten wt 't casteel, met eenige burgers, samen omtrent hondert ende vyftich man sterck, dryven den vyant wt d'affgesneden stadt, omtrent de Reduyt Hollandt, onder de letter I.

39. Is een troup van vyffentsestich soldaten, gesecondeert met eenige Japanders ende Mardyckers, slaen den vyant wt syn halve mane, onder de letter K, ende wierd voorsz. aproche by de Chinecsen geslecht.

40. Dit syn de troupen die de reduyt Hollant ontsetten, den vyant wt alle syn aproches, tot thien in 't ge[illegible], slaende, ende tot in syn leger dryven; d' wtvalders waren sterck drie hondert soldaten, hondert burgers eñ wierden gesecondeert met een groot getal van Chinecsen eñ Mardyckers; niet min als drie hondert van den vyant syn in dese

rescontre dootgeslagen, ende alle d' opgeworpen wercken werden dien dach by d' onse geslecht ende verbrant.

41. Dit syn de troupen onder 't gebiet van Gouverñ. Jacques le Febvre als Veltoverste, die den vyant den 21e. October 1628 wt zyn leger slaen ende 't velt deden ruymen, sterck synde omtrent twee duisent acht hondert ende sessensestich coppen, namentl.:

24 Ruyters	24
6 Compñ soldaten, yder van 70 coppen	420
3 Vaendels burgers	210
3 Vaendels Japanders ende Mardyckers	210
42 Bosschieters eñ Bootsgesellen tot de vierwercken	42
700 Gewapende Chinesen eñ omtrent 800 byloopers	1500
Tot Pionniers vañ compe. lyffeygenen	260
Met 200 bijloopers vañ burgers slaven	200
Coppen	2866

Ende waren dese troupen door d' heer Generael Coen gelast 't quartier van Oecker ende Sammadang eerst aen te tasten, en by 't wttrecken ende bespringen van de vyandt dese naer volgende ordre te houden, namentlyck:

41. A. d'Avantgarde, bestaende wt drie vendels, te weten, die van den Capiteyn Dictloff Specht, Ghysbert van Lodensteyn, ende van wegen de Burgers, den Capiteyn Symon Bolentyn. Ende wierd geleyt door Adrian Anthonisz., Capiteyn van 't Garnisoen des Casteels Batavia.

41. B. De bataillie wierd geleyt by den Mayor Vogel, bestaende wt de compe. van den Capiteyn Jochum Rocloffsz., die van den Ontfanger Mascyck ende Hendrick Lievensz. wegen de burgerije. Hierby hielt sich te paerde den Veltoverste d' heer Jacques le Febvre, vergeselschapt met den Commissaris van der Lee ende andere vrijwillige, met den stalmeester van d'heer Generael.

41. C. d'Arriere garde, wierd geleyt by den Commandeur Adriaen Block Maertsz., ende bestont wt de Compe. van den Capit. Hans Juriaen, Adriaen van Son ende Gommarus van Staen, burger.

41. D. De Mardyckers en de Japanders worden aengevoert door den Commandeur Frederick Kistiens, geassisteert met den Oppercoopman Jacob Jansen Patacca.

41. E. De Chinesen, ende wierden geleyt by den President van Schepenen Hans Putmans, geassisteert van Dirck Jan Jemming ende den Coopman Cornelis Drent.

d' Avantgarde marcheert naer den vyant, hebbende ter rechterhant de Mardyckers ende op de slinckerhant de Japanders, ende vóór haer de Bosschieters met vierwercken. Den vyant wort vermeestert ende wt syn sterckte gedreven, 't vaendel van de Japanders was eerst op des vijants werck.

d' Avantgarde trecken voort naer 't quartier vañ den Veltoverste den Tommagon Bouracxa, valt van achteren in syn sterckte; hier wort den Capiteyn Dietloff Specht ende den Vendrich Storthemel met een pieck doodgesteecken ende den Luytenant Sebolt Wonderaer gequest; ondertusschen vielen de Chinesen furieuselyck van vooren op gemelte quartier aen, ende wierd' den vyant vechtenderhant wt syn legerplaetse geslagen, ende eyntelick geheel in de vlucht wt het velt gedreven. In dese rescontre syn omtrent hondert van den vyant op de plaetse ende ende in de riviere doot gebleven, daer onder den Tommagon Bouracxa met syn outste soon; van onse syde hadden vyff dooden, drie Nederlanders en twee Japanders, met vyfftich gequeste, daer onder 26 Nederlanders.

42. Syn twee gedeckte chiampans off vlotten ende seven boots, gemant met hondert ende vyfftich matrosen, welcke expres geordonneert waeren om 't quartier van Bouracxa t' abuseren ende alarme te houden, ende daermede voor te comen dat geen assistentie deden aen 't ander quartier; ende terwyle dit vaertuych doende was eñ geweldich tegen den anderen schoten, wierd 't quartier van Oecker en Sammadang vechtenderhant ingenomen.

43. Het steenen huys ofte reduyt op Direx lant, door den vyant geruyneert ende affgeworpen.

44. Zijn 6 ruyters, ryen op hasard ende brengen twee Hoofden binnen.

A. Syn zeven Javaense praeuwen, die, soo wtgaven, niet binnen begeerden te wesen, maer versochten pas om naer Malacca te varen.

B. Is een troupe van omtrent veertich Javaense praeuwen, liggende buyten den boom, daer wt den aenval op 't Casteel aen 't bolwerck de Peerle wierd gedaen; waren sterck van volck, met die binnen waren omtrent duysent wtgelesen mannen.

C. Een ander troupe van omtrent twintich Javaense praeuwen, liggende binnen den boom in de riviere, tegen over 't pleyn van 't casteel, tusschen den Diamant ende Robyn, langs de gardyn wierd gedaen.

D. 't Quartier van den Tommagon Bouracxa, Veltoverste van den Mattaram in 't leger voor Batavia, sterck 6000 man.

E. Brugge over de riviere by de Javanen gemaeckt.

F. Thuyn van d' Ed. heer Generael, daerinne hun een gedeelte van de Tommagons leger beschanst hadden.

G. Trencheen ende buytenwachten voor 't quartier van Veltoverste den Tommagon Bouracxa.

H. 't Quartier van die van Oecker ende Sammadang, sterck vier duysent man.

I. Naer dat hem den vyant den 26sten Augusty in groot getal omtrent den stadt in ordre met vliegende vaendels verthoont hadden, valt des nachts daaraen, met omtrent duysent man, in de afgesneden stadt; meynt de reduyt Hollandt aff te snyden en sich aldaer te begraven, maer wierd des morgens met verlies van veel van de haren daer weder wtgedreven.

K. 's Vyants halve maene van hout ende aerde opgeworpen tot binnen scheut van een pistool aen de stadt.

L. Syn de retrenchementen ende naerderingen door den vyant op een nacht tegen de reduyt Hollant opgeworpen, als wanneer voornamen deselve te bestormen, onder de voet te rammen en met ladders te beklimmen, doch te vergeeffs ende wierd des morgens daervan ende wt alle syn aproches gedreven.

M. Syn schieterije huysgens op de riviere onder voorsz. reduyt gebracht, van riedt off bamboes gemaeckt.

AA. Is 't quartier van Tommagon Seragulague, sterck omtrent

veerthien à vyfftien duysent man, synde voorsz. Tommagon met een leger van twintich duysent man te lande van Mattaram tot secours van Bouracxa affgezonden, welck leger den 22sten October voor Batavia aenquam, als wanneer daechs te vooren 't leger van Bouracxa opgeslagen was.

BB. Is 't leger van den vyandt onder 't commandement van den Veltoverste Seragulague, in 't Zuytwest van stadt, sterck omtrent vyff à ses duysent man.

CC. 's Vyants halve mane, synde van hout ende aerde opgeworpen, binnen canonschoot van de reduyt Zeelant.

DD. Syn buytenwachten van den vyandt.

EE. 't Quartier van Kiay du Paty Mandura Radja en Kiay du Paty Opusanta, met hun eygen volck, sterck omtrent duysent man, onder 't gebiet van Tommagon Seragulague herwaerts gecomen, synde dit quartier nevens een ander beschansing voor de poorte van den thuyn van d'Ed. heer Generael, naer dat Bouracxa van daer opgeslagen ende doot gebleven was, door dese Edel(lieden) op nieuws begrepen ende gefortificeert. Dese twee Edel(lieden) hebben op twee bysondere nachten haer begeven met omtrent drie hondert man in d' affgesneden stadt, tusschen de reduyt Hollant ende de punt Wttrecht, omme de reduyt Hollant te vermeesteren, off perlye volckx, die deselve mocht comen om t' ontsetten, te slaen; onderleyden de muyeren van voorsz. reduyt Hollandt met behendicheyt door te breecken; maer ontdeckt wordende liepen met groote troupen verbaest door, met verlies van 10 à 12 van de Parc.

FF. Brug over de riviere, omtrent 't Huys off reduyt op Direxlandt bij den vyant gemaeckt.

GG. Is de plaats daer den Tommagon Seragulague drie dagen voor syn vertreck Kiay du Paty Mandura Radja ende Opusanta met hun volck, t' samen seven hondert vier en veertich personen (by d'onse getelt) door ordre van den Mattaram, by forme van Justitie, omdat haer niet doot gevochten off Batavia niet overwonnen hadden, heeft doen ombrengen ende vermoorden, daervan de principaelste onthooft ende de reste de handen op de rugge gebonden met een crits off Javaense poignaert 't hart affgesteecken syn.

III. Omtrent een myle boven 't leger, te landewaert inne, op een plaetse by d' onse genaemt de Pannebackerye, heeft den Tommagon Seragulague, dartich dagen lanck, duysent man daechs doen graven omme de rivier van de stadt Batavia aff te leyden eñ een ander gang naer de zee te doen loopen, ten eynde dat d' onse door gebreck van water genootsaeckt mochten worden Batavia van selffs te ruymen; maer siende hoe weynich in die tyt voirderden ende hoe des Mattarams volck van selffs door hongersnoot consumeerde, heeft 't werck laten steecken.

Buiten op staat:
Beschrijving eñ affteeckeninge
van Belegeringh der stad Batavia.
N°. 9. Amsterdam.

Bij resolutie van 21 Aug. 1629 is de vermaarde Hessel Gerritsz. geautoriseerd eene kaart van Batavia te maken: "Is oock goedgevonden "dat de Camer van Amsterdam sal accorderen over de conterfeytselen "van Batavia, die hij voor de Cameren gemaakt heeft, met expresse "resolutie van dese vergadering dat men voortaen geen caerten ofte con"terfeytselen van die of andere plaetsen meer en sal laeten maecken, "sonder consent van de Seventiene." Bij resolutie van den 18^den^ Maart 1619 werd hem toegezegd, dat "wanneer hij de Comp^e^. getrouwelyck "blijft dienen, hij sonder pregnante redenen haer niet en sal verlaeten, "maer als caertemaker continueeren." Zijne eerste aanstelling is niet door mij gevonden.

Daar echter de kaart van Frans Flors van Berckenrode (over wien men zie Bodel Nijenhuis, Verh. Kon. Instit. 2de kl. 1845) den 3^den^ Maart gedagteekend is, blijkt het dat deze de prioriteit heeft. Het originecl er van bevindt zich in het oud Koloniaal Archief te 's Gravenhage.

P. A. LEUPE.

MATHYS HENDRICKSZ. QUAST

VOOR GOA,

1641.

Onder de zeevaarders der 17de eeuw, wier namen men met lof vermeld vindt in de papieren der Oost-Indische Compagnie, bekleedt Mathys Hendricksz. Quast eene voorname plaats; altijd vol ijver om hare belangen te behartigen, daar waar hij in hare dienst geroepen werd, hetzij dan dat hij als eenvoudig Schipper het bevel over een van hare schepen voert, of dat men hem als Commandeur het beleid over eene ontdekkingsreize toevertrouwt; hetzij hij als Equipagiemeester de belangrijke werkzaamheden aan deze betrekking verbonden, waarneemt, of eindelijk, wanneer men hem als Opperbevelhebber van eene vloot naar de vaste kust van Indië zendt, om den algemeenen vijand afbreuk te doen; altijd zien wij hem gereed om naar zijn beste vermogen der Compagnie ten dienste te staan en daarvoor zijn leven ten offer te brengen.

Voor dat wij echter overgaan om hem op zijn' laatsten togt te volgen, zij het ons vergund een kort overzigt van zijn leven te geven. Reeds in het jaar 1634 vinden wij hem als Schipper op het jagt *Bredamme* in Japan, en het is dus wel te veronderstellen, dat hij toen reeds eenige jaren in dienst der Compe. zal zijn geweest.

Het volgende jaar vertrok hij weder derwaarts en wel als Vice-Commandeur aan boord van de fluit *Rarop*, onder de vlag van den Commandeur Adriaen. Hij bleef in deze wateren tot het einde van het volgende jaar, toen hij als Opperhoofd van eenige schepen, de vlag van de groote steng van het schip *de Galeas* voerde en over Formosa naar Batavia terugkeerde (1).

Hij deed nu eene reis naar het Vaderland, en kwam op den 11den October 1638, met het schip *Zulphen* op Batavia terug (2).

Den 2den Junij 1639 vertrok hij als Commandeur over de schepen *Engel* en *Graft* (dit laatste schip gekommandeerd door den Schipper Abel Jansz. Tasman), ter ontdekking van eenige eilanden beoosten Japan, die men zeide zeer gond- en zilverrijk te wezen. Er was namelijk door den Onderkoopman Willem Verstegen uit Japan, aan den Gouverneur-Generaal Hendrik Brouwer gerapporteerd "dat hy verstaen had "van eenen Vincent Romeyn, die verscheyden reysen met de Spanjaer-"den heeft gevaeren heen en weder van Aquapulco op Manilha en "over Macau gecomen in Japan, dat omtrent 400 mylen by Oosten "Japan in de Zuit-zee, op 37½ graeden by Noorden den Equinoctiael, "gelegen zoude wezen een groot land ofte eylant, uytermate ryck aan "gout en zilver, bewoont met wel geproportioneert ende vriendelyck "volck, daer een masteloos Spaens schip, keerende van Manilha, sich "versien, veel vrundschap ende goed onthael soude hebben genooten. "Den gemelten Vincent Romeyn soude wel genegen wesen om selfs dese "ontdeckinge te helpen doen, ende alsoo 't considerabel is ten aensien "van 't climaet ende situatie deses lands, op welckers hooghte de ryck-"ste schatten door de gansche werelt gevonden worden, soo sullen wy "in 't toecomende daerop letten, te meer omdat wy vermoeden daer tot "cleedinge Europesche, Indische ende Chinecesche waeren getrocken ende "vertiert soude connen worden (3)."

Dat men aan Quast het bestuur van dezen togt opdroeg zal wel daaraan toe te schrijven zijn geweest, dat hij door zijne reeds gedane reizen op Japan, als bekend met dat vaarwater, veel ondervinding had opgedaan en men derhalve op een' gelukkigen uitslag rekende.

Zijne Instructie voor deze reis werd op den 1sten Junij 1639 uitgevaardigd. Den volgenden dag verliet hij de reede van Batavia en den 1sten Januarij 1640 kwam hij daar weder terug (4).

Hoewel niet geslaagd in het ontdekken dier rijke goud en zilver-eilanden, was zijne reis toch verre van vruchteloos voor de kennis der aardrijkskunde. Zoo werden onderanderen twee eilanden, gelegen op 26° 38′ N. B. en 142° 28′ O. L. en 27° 4′ N. B. en 142° 20′ O. L.

ontdekt, waaraa
M. S. kaart, wa
Vries, in 1643
noemd; het zijn
op de Oostkust
gedaen.

Door den H
pan (5) eene reg

Het is echter
den niet is uit
niaal Archief bli

Na zijne teru
de zeer werkzam
tember 1640 "
geeft" daarin be

Deze betrekki
1641, toen hen
vloot van defens

Men was sed
vloot te zenden
te doen. Tot h
der Portugesche
om de Noord en
nen, die den wil

Veel nadeel w
in het jaar 163
van der Veer e
van hen in den

De vloot, die
uit tien schepen
stukken en bem
voerde het bevel
quenoi, en de
Nacht.

ontdekt, waaraan de namen hunner schepen gegeven werden. Op eene M. S. kaart, waarop de coersen en ontdekkingen van Maerten Gerritsz Vries, in 1643, staan opgeteekend, worden ze de Quast-eilanden genoemd; het zijn de Bonin-eilanden van de tegenwoordige kaarten. Ook op de Oostkust van Japan werden meerdere belangrijke waarnemingen gedaen.

Door den Hoogleeraar von Siebold is in zijn laatste werk over Japan (5) eene regtmatige hulde aan onzen Quast gebragt.

Het is echter te bejammeren, dat het Journaal van zijne reis tot heden niet is uitgegeven, maar nog altijd ongebruikt in het oud Koloniaal Archief blijft berusten (6).

Na zijne terugkomst te Batavia, werd Quast bij provisie belast met de zeer werkzame betrekking van Equipagiemeester (6) en den 1sten September 1640 "om 't goede contentement dat ons van sijnen dienst geeft" daarin bevestigd (7).

Deze betrekking werd door hem waargenomen tot den 11^den^ Julij 1641, toen hem de eervolle onderscheiding te beurt viel om over de vloot van defensie, op de vaste kust van Indië, het bevel te voeren.

Men was sedert eenige jaren gewoon van Batavia derwaarts eene vloot te zenden om den algemeenen vijand zoo veel mogelijk afbreuk te doen. Tot hoofdstation werd daartoe Goa aangewezen, als de zetel der Portugesche magt in Indië; van daar werden dan eenige schepen om de Noord en Zuid gezonden, om de vijandelijke schepen en galioenen, die den wil naar Goa hadden, te onderscheppen en te vernielen.

Veel nadeel werd den Portugezen hierdoor toegebragt. Het was vooral in het jaar 1639, dat hun door den Commandeur Cornelis Symonsz. van der Veer eene gevoelige neep werd gegeven, die drie galioenen van hen in den brand stak en eenige ligtere vaartuigen vernielde (8).

De vloot, die nu onder het bevel van Quast werd gesteld, bestond uit tien schepen en jachten, gemonteerd met 314 zoo metalen als ijzeren stukken en bemand met 946 matrozen en 200 soldaten. Onder hem voerde het bevel, als Vice-Commandeur, de Onderkoopman Jan d'Esquenoi, en de Schipper Cornelis Leendertsz. Blauw, als Schout bij Nacht.

Wij laten de Instructie hem voor dezen togt gegeven, hier achter volgen (9), ten einde men daaruit kunne opmaken, hoe veel gewigt men aan eene dergelijke expeditie hechte, en zoo wel afbreuk van den vijand als handelsbelang daarbij in het oog hield.

Den 12den Julij verliet Quast met zijne schepen de reede van Batavia en nadat hij voor Goa aangekomen was, de baar gesloten had en door de schepen de aangewezen posten bezet waren, gaf hij daarvan, bij missive van den 7den September, kennis aan de Hooge Regering te Batavia.

Op den 14den derzelfde maand kwamen eenige door den Onder-Koning afgezonden gecommitteerden bij hem aan boord, met verzoek om eenen stilstand van wapenen te sluiten, voorgevende dat er tijding uit Lissabon was gekomen, dat er over de vrede tusschen Portugal en de Staten der Vereenigde Nederlanden onderhandeld werd, niet twijfelende of hij (Quast) zoude daarvan binnen korten tijd mede berigt bekomen. Maar Quast zond hen terug met het antwoord, "dat daar hij daarvan "noch geen kennis had ontvangen, hij van meeninge was zijn last en "commissie te achtervolgen en veel liever wilde sterven, als die te con-"trariseren."

Dat dit ernstig gemeend was, bleek eenige dagen daarna op den 22sten September, toen ze 's morgens ten 2 uren een zeil in het gezicht kregen, dat uit zee regt op hen afkwam. Ze veronderstelden dat het een Engelsch schip was. Niettemin werden daarop de ankers geligt en de schepen *'s Hertogenbosch* (het Admiraalschip), *Harderwijk* en *'t Vliegende Hart* zeilden het te gemoet. Naderende bespeurden ze dat het een Portugeesche caraak was, en raakten daarop met hem in gevecht. De Portugezen verweerden zich bijzonder dapper. De *'s Hertogenbosch* trachtte hem te enteren, doch geraakte weder los. Nogmaals werd dit beproefd: "de tweede reyse bennen couragieuselyck met ons volck daerop "ingevallen ende eyndelyck naer een heftich gevecht, *synde wel 6 uren* "*in alles met den anderen doende geweest*, victorie becomen; waarvoor "den Almogenden moet syn gedanckt ende gepresen (10)."

Het Portugeesche schip was gemonteerd met 20 metalen 18 ℔ en 6 ijzeren 12 ℔ en bemand met 458 koppen, waaronder 200 soldaten. Het verlies der Portugezen bestond in 157, zoo dooden als gekwetsten; de

overigen werden
sterdam gegeven.
Op de Hollan
der deze was oc
"danich gequest
"men te overlyd
Dit vond plaa
"naer merite va
"op Wingurla t
"goet, yverich o
"ontbloot." (12)
Dus eindigde
leven, getrouw a
vertrouwen, dat

overigen werden over de vloot verdeeld en aan het schip de naam *Amsterdam* gegeven.

Op de Hollandsche schepen telde men 43 dooden en gekwetsten; onder deze was ook de dappere Quast, "die een syn slincker been soo- "danich gequest wierde, dat weinich dagen daerna dese werelt is co- "men te overlyden (11)."

Dit vond plaats op den 6^{den} October. Den 8sten werd hij "statelyck, "naer merite van soodanigen manhaftigen Heer in Compagnies Logie "op Wingurla ter aerde gebracht. Waerdoor de vloote van een seer "goet, yverich opperhoofd, en de Compagnie van een trouw dienaer sy "ontbloot." (12)

Dus eindigde Mathys Hendricksz. Quast zijn roemvol en werkzaam leven, getrouw aan zijne woorden, *liever te willen sterven*, dan zich het vertrouwen, dat men in hem gesteld had, onwaardig te maken.

P. A. LEUPE.

AANTEEKENINGEN.

(1) Scheepvaert naer de Oost-Indiën, gedaen by Hendrick Hagenaer, in het werk Begin en voortgang van de voorn. Nederl. Geoctr. O. I. C. 1646.

(2) Mathys Hendricksz. Quast van Schiedam, in 't land gecomen den 11den October 1638 voor Schipper, met het schip *Zutphen*, à 95 gl. ter maent, naderhand, op den 2den Juny Anno 1639, als Commandeur over de fluyten *Engel* ende *Graft* tot ontdecking der verhoopte rycke landen by oosten Japan, mitsgaders t' sedert 9 January deses jaers, dat den gewesen Equipagiemeester Cornelis Schout naer het patria vertrocken is, in desselfs plaetse gebruyckt, wert als nu op syn versoeck om 't goede contentement dat ons van synen dienst geeft, in de gemelte qualité van Equipagemeester bij desen geconfirmeert met een tractament van hondert en dertig gulden ter maent, t' sedert 6 January voorschreven, waarmede syn pretentie van 't aengetoogen commandeurschap ook gecompenseert blyft.

Resol. Gouv.-Gener. en Raden van India,
Saterdagh den 1sten Sept. Aº. 1640.

(3) Missive Gouv.-Gen. en Raden van India aan de Bewinthebberen, 4 Januarij 1636.

(4) Ende opdat door 't vertreck van den gemelte Equipagemeester (Cornelis Schout) in 't lossen, laden, timmeren, versorgen, provideren en mannen der schepen en jachten alhier, met den aencleven van dien, geen verachtering comen te lyden, wert verstaen in desselfs plaets by provisie als Equipagiemeester te gebruycken den Commandeur Mathys Hendricksz. Quast, die op primo deses per 't schip *Breda* van Tayouan hier gekeert is, hebbende 't gerapporteerde gout ende zilverrycke eylandt

Japan (werwaerts met de fluyten *Engel* ende *Craft* gesonden is geweest) niet connen vinden.

Resol. Gouv.-Gener. en Raden van India,
Saterdagh den VII January A°. 1640.

(5) Geschichte der Entdeckungen im Seegebiete von Japan etc. Leyden 1852.

(6) Journael ofte dachregister van den Ed. Commandeur Mathys Quast, gaende door ordre van d' Ed. Heeren Gouverneur-Generael ende Raeden van India, met de fluitschepen *Engel* ende *Craft*, om te ondernemen de goud en silverrycke eylanden, gelegen b' oosten (Japan) omtrent de Noorder breete 37½ graet, waertoe den Alvermogenden Godt synen segen wil verleenen en strecken mach ten besten tot progres van de Generaele Comp°. Amen.

(7) Zie (2).

(8) *Zeeland*, Jaarboekje voor 1856.

(9) Bijlage N°. 1.

(10) Bijlage N°. 2.

(11) Bijlage N°. 4.

(12) Bijlage N°. 3.

BIJLAGEN.

BIJLAGE No. 1.

INSTRUCTIE, REGEL ENDE ORDRE TOT GOUVERNO VAN DE HEEREN DEN ED. COMMANDEUR MATHYS HENDRICKSZ. QUAST, VICE-COMMANDEUR JAN D'ESQUENOY, DEN SCHOUT BY NACHT CORNELIS LEENDERTZ. BLAUW ENDE DE NADERE RAEDEN VOOR DE NEDERLANTSE ARMADE OFTE VLOOT VAN DIFFENTIE, GEDESTINEERT NAE DE CUSTE VAN INDIA TOT AFFBREUK ONSER VYANDEN, DEN SPANJAERDEN, DEN PORTUGESEN ENDE DERSELVER ADHERENTEN, BESLUYTINGH VAN GOAS RHEEDE, PROCURE DES MALABAERSEN PEPER, MITSGADERS TOT VERSEECKERINGH ENDE ACCRESSEMENT VAN COMP. COMMERSIE IN DE ROODE ZEE, DE GOLPHE VAN PARSIA, GUSERATTE, JITIACOUR, CALICOUT ENDE T' EYLAND CEYLON.

Nae dat by ons verscheyden dienstige ende emportante exploicten tot affbreuck van onsen erftvyandt ende de verseckeringh van den Nederlantsen stant, mitsgaders verbeteringh als verbreydingh derselver commercie herwaerts over in consideratie gecomen waeren, is na veel bedencken in Raede van India ten meesten dienste van de generale Comp^{e}. goetgevonden ende dienvolgends gearresteert, alle andere in consideratie gecomen attentaten t' excuseren, de presente overige navale macht buyten verkortingh van den ordinairen handel nae des vyants grensen op de custe van India te wenden, der Portugesen rendevous ofte hoofdstadt Goa, gelyck nu vyff achtereenvolgende jaeren onder 't gesach van de Heeren Commandeurs Jacop Coper, Adam Westerwolt, Anthonie Caen, Cornelis Symonsz. van der Veen, Dominicus Bouwens, met redelyck suc-

ces gevolcht is, voor de seste reyse te wacter te belegeren ende sulex te besluyten dat den vyant voor het derde jaer verhindert wordt syn ordinaire retouren nae Lixbon te schicken, tsecours twelck tegen primo October ofte wel in September aenstaende uyt Portugael, soo voor geven, verwachten ende den Coninck van Spangiën by syn brieven van A°. passato schynt te beloven, te bemachtigen ofte ten minste d' entrance tot Goa te verhinderen, opdat hem met d' aenwesende macht, die uyt ses galjoenen ende caracquen bestaet, niet comen te conjungeren, meester ter zee te worden, ende ons de besettingh doen quiteren, als wanneer haere Bhaere open synde mede ontstaen souden de rycke navetten van Mosambique uyt de golpho van Parsia, Mascatte, Mocha, Sindy, Ceylon, etc. nae Goa comende, welcke de Comp°. tot soulagement van d' extra ordinaire oncosten, by 't uytrusten van soo machtige vlooten gesupporteert, ten hoochsten noodich sy.

Omme aengetogen desseynen ende sulex by dese instructie UE. met den Raedt meer in mandato geven, als int vervolgh naeder ende claerder verhandelen, wel te beleyden ende door Godes gratie geluckich uyt te voeren, hebben de navolgende persoonen gecommitteert tot secrete Raeden van d'aengetogen vloote ende syn als te weten:

D' heer Commandeur Mathys Quast, die volgens onse speciale commissie op syn persoon gepasseert, de convocatie des raedts ende continuele prescance bevolen blyft.

Den Vice-Commandeur ende Oppercoopman Jan d'Esquenoy op *Hollandia*.

Den Schout by Nacht schipper Cornelis Leenderts Blauuw, op *Harderwyck*.

Pieter Sybrantss Grocs, Oppercoopman op 't schip *Wassenaer*.

Isaack Direxs Kien, Schipper van 't schip *Nieuw Enckhuysen*.

Pieter Pacts, Coopman op *Egmont*.

Willem Corneliss Dogh, Schipper op *Hollandia*.

Den Ondercoopman Nicolaes van der Cappen sal den Raedt als Secretaris bedienen.

Alle 't geene by aengetogen Commandeur ende Raets persoonen tot welstand van den lande ende de generale Comp°. goet gevonden wert,

geen verder communicatie nodigh te hebben om 't gearresteerde te secreeter te beleyden, sal buyten den breeden Raed blyven, mits soo wel van d' eene als d'ander resolutie ende geteeckende acten dubbel worden gehouden. By steecking van voysen sal den Commandeur dubbele stemme hebben ende meer aengetogen Commandeur vermogen den secreeten Raedt te verminderen, oock te verstèreken nae synen goeden raet tot welstant van de vloote gedraecht.

Den breeden raedt deser vloote sal bestaen uyt den Vice-Commandeur, Schout bij Nacht, d' Oppercoopluyden, etc. in conformité van d'instructie door onse principalen voor de breede Raedtspersonen g'ordonneert ende beraempt.

Tot voorderingh ende maintènue van Justitie hebben als fiscael deser vloote gecommitteert den Coopman Cornelis de Potter, ende ten fine voorschr. acte in forma verleent, doet hem daervoor erkennen ende respecteren, soo langhe sich tselve ampt waerdigh maekt, daer aen als desselfs vigilantie ende goede comportementen niet willen twijffelen.

De schepen ende jachten tot dese expeditie vaerdich ende onder UE. commando volgens voor aengetogen speciale Commissie op uw Ed. persoon gedespecheert, syn voor eerst *thien* stuex gemonteert met metale ende ijsere canon, als volcht, gemant met 1147 coppen, naementlyck 946 vaerentvolck en 201 soldaeten, in vier vaendels onder haere officieren verdeelt, ende ter selver behoefte ryckelyck geprovideert voor twaalff maenden tegen twee vlees ende een speck daegen ter week, item drie halve mutskens araeq daeghs, insgelycx nae eysch van alle officieren ende diffencive waepenen, buscruyt, lonten, etc. ende bovendien ten overvloede tot lanttochten off bysondere attentaten geprovideert als d' aparte notitie UE. ter hant gestelt dicteert, de behoorlycke mesnagie blyft UE. ten hoochste bevolen, vooral cruyt, loot ende londt, ten cynde niet anders dan tot affbreuck des vyants geëmployeert ende geconsumeert werden.

D' uitgetogen vloote als gesciit onder UE. bescheyden, bestaet uyt dese volgende schepen, fluyten ende jachten, te weten:

	CANON. METAAL.	IJSER.	VARRENTI.	SOLDATEN.	COPPEN.
's Hartogenbosch, Admiraelschip....	16	28	168	40	208
Hollandia, Vice-Admiraelschip.....	8	32	144	35	179
Harderwyck, Schout by 'Nacht....	7	28	116	31	147
Nieuw Enckhuysen,.....	10	28	125	20	145
Wassenaer.....	8	36	94	20	114
Egmont,.....	8	28	94	20	114
't Fluytschip *Noordsterre*,.....		26	70	10	80
't Fluytschip *'t Vliegende Hardt*,..	2	22	60	10	70
't Jacht *Vendo*,.....	2	19	42	10	52
Dito *Romerswaele*,.....	2	14	33	5	38
Samen gearmeert en gemant coppen..	63	251	946	201	1147

Ende alsoo den Schout by Nacht Cornelis Leendertss Blaauw op 7 deser met de schepen *Harderwyck*, *Egmont*, *Noortsterre* ende *'t Vliegende Hardt* vooruyt nae Sundas enghte omme balast, branthout, etc. in te nemen, vertrocken is ende de resterende schepen van uwe vloote nu vol concentlyck seylreedt leggen, sullen UE. in den naem des Heeren op morgen met de lantwint de monstering gedaen synde seyl maecken, den cours als voren nae de straet Sunda stellen, omme daer mede soo veel keysteen in der eyle tot ballast, brant-, rondt-, crom- ende timmerhout, knies, wangen, etc. te versorgen als tot de geprojecteerde voyagie ende de nootwendichheden deser armade vereyscht, verdacht wesende op de custe van India 't hout seer schaers te becomen is, des UE. vant selve ryckelyck dient te versorgen. Edoch op 't spoedigste ende met soo weynich versuym van tyt als immers mogelyck wert. UE. ende den Raed is ten volle bekent, gelyck ook in desen naerder sullen aenwysen, 't effect van onse resolutie uitsgaders de verhoopte apparente successen deser costelicke expeditie eenelyck aen Godes goeden wille ende 't spoedich berijcken van 't geprojecteerde rendevous sal dependeren, des UE. andermael serieuselyck bevelen ende recommanderen de reyse te bespoedighen ende tegen alle bedenckelycke inconvenienten, die deselve cunnen retarderen, te versien, mesnagerende ter eersten instantie 't drinckwaeter, gevende tot rantsoen daeghs een flapkan

aen yder hooft. Ende opdat de vloote ongeseparcert gecombineert voor Goa aenlange, daer aen in desen conjecture, nu den vyandt aldaer redelycke macht van schepen is hebbende (als naeder deduceren), veel aengelegen sy, Sullen UE., bevorens de Prince eylanden verlaet, eenen duytelycken Seynbrieff doen concipieren ende een yder scheeps opperhooft tot hun gouverno ter hant stellen, raemende met eenen op 't vier voeren soodaenigen ordre als met d' ervarendste zeeluyden tot bevoorderingh van de reyse bevint te behooren, ons van 't een ende ander advys gevende.

Bevorens de stract Sunda verlact sult pertinente monsteringh over de gansche vloote laeten doen ende ons de rollen daervan met den Oppercoopman Lourens Pith (aldaer ernyssende met *de Zeehaen*, *Waeterlant* ende *Jaeger*) laeten toecomen, die ten fine voorschr. met den Schont by nacht g'insinueert hebben tot des vloots vertreck te continueren ende UEd. in 't noodige t' adsisteren.

Dit alles met de meeste diligentie ende menschelycke te doene debvoiren verricht ende buyten Sundas straete synde, sult eenparigen cours stellen West ten Zuyden ende West Zyutwest aen, tot op 8, 10 ende 11 graeden Snyder breedte, houdende op de hoochte daer den Zuytooste wint aldersterckst doorblaest om des te eerder ende meerder West te becomen, soo blyft mede aen UE. advys bevolen den cours recht West aen (de variatie affgetrocken) te setten, laetende tot een teycken van dien de vlagge ende topstander van de groote steng wayen soo lange, als d' andere met de Prince vlagge achter aff sullen hebben geantwoort.

Aldus de lenghte van 't eylandt St. Brandaen, daer de rechte naelden der compassen tusschen de 24 en 25 graeden Noortweste vingh, (synde ongeveer 560 mylen van de Prince eylanden) opgeseylt hebbende, sult recht om de Noort steecken tot onder den Equinootiael, doende dan den cours soo veel westelyker als noorden, dat ruym boven Baixos de Padua off de noordelyckste bancken van de Maldives seylen mooght, op de verandering der stroomen goet regard nemende; van waer, gesont volck hebbende ende noch redelyck van waeter versien synde de Bhaere van Goa ter eerster instantie aendoen sult om den vyant onverwacht op 't lyff te comen ende, is 't doenlyck, eene advantagie aff te sien.

Maer by aldie
waeter ten eynde
pen) in de vloote
mylen by noorde
Claes Cornelis Bl
waeter ende verv
gestalte becomen
voorgestelde cour
aen te soecken,
des Raets optie e
volgen, off wel
(daeromtrent geco
vloote van den C
ten den 22sten A
Baixos de Padua
gasoenschepen Zee
Iebrandt Geleynss
jaer den 4den Sep
door de passagie
hooger seylen) vo
rivcert, comende
rable landwinden
dat men de west
vorige vijffjaerse
harde winden als
genen; 't welck p
geseyde custe syn i
van gemelde custe
voor desen wel ger
te genaecken ende
Passato bestaende
ende twee schepe
September, als S
g' arrivcert, nevens

Maer by aldien de reyse langer duyrde als wel opinieren, 't drinckwaeter ten eynde gecomen wesende ende veel siecken (dat niet verhoopen) in de vloote domineerden, sult de rheede van Wingurla, omtrent 6 mylen by noorden Goa gelegen, aensoucken, alwaer den Oppercoopman Claes Cornelis Blocq wegens de Nederlantsche Comp^e. is residerende, waeter ende verversinge in de ruymte, item kennisse van des vyants gestalte becomen sult, met sulcken verstande nochtaus dat UE. aen de voorgestelde coursen, om by westen Baixos de Padua de custe van India aen te soecken, niet precies willen binden, maer laeten in UE. ende des Raets optie ende dispositie op aengetogen cours uwe reyse te vervolgen, off wel de straete Mamalo te passeren nae weder ende wint (daeromtrent gecomen wesende) sich voegen sal. Anno Passato heeft de vloote van den Commandeur Dominicus Bouwens Sundas straete verlaeten den 22sten Augusty ende is by westen de Maldivase bancken off Baixos de Padua voor Wingurla aengelandt ady 10 October; de cargasoenschepen *Zeelandia* ende *Snoeck* onder de vlagge van den E. Wollebrandt Geleynss, nae Suratte ende Parsia gedestineert, syn in 't selve jaer den 4^den^ September van omtrent de Prince eylanden verseylt ende door de passagie Mamalo (connende vermits de westelycke winden niet hooger seylen) voor Goa by aengetogen vloote den 30sten October gearriveert, comende gevouchelyck ende spoedich langhs de custe met favorable landwinden opgelaveert. Edoch wy syn ende blyven van opinie dat men de west behoorden te prefereren, ten aensien tydelycker als de vorige vijffjaerse vloote affscheyt becompt ende ingevolge noch wel eenige harde winden als ongetempert weder op d' Indische custe mocht bejegenen; 't welck passerende door Mamalos enghte in 't ophaelen langhs geseyde custe syn inconvenienten onderworpen sy. Eerstens leert d'ervaringh van gemelde custe sulex niet te schroomen, noch soo dangereus is als voor desen wel gerucht, maer in 't begin van September ende vroeger wel te genaecken ende te bevaeren sy, soo is cock 't Portugees secours A^o. Passato bestaende uyt vyff stucx, naementlyck een caracque, Galjoen ende twee schepen met een caravelle, vervolgens den 8, 18 ende 20 September, als 8 October, voor de paresse ouser vloote, salvo in Goa g' arriveert, nevens verscheyden andere ryeke navetten van Mosambique

als uyt de golpho van Parsia; in voegen, door Godes Gemaede, met ordinaire voortgang primo September aenstaende d' Indische custe ende 't gedestineert rendevous bereyckende, ryckе prisen, als 't Portugaels ontseth, te rescontreren ende te bemachtigen hebt, mitsgaders te belet-ten soo tytelyck geen retour naer Lixboa schicken als anno 37 op 20 October met goet succes vóór d' Heer Caens verschyningh onderleyden ende desen vaere weder onderleggen willen, by aldien met de paresse onser vlooto niet geprevenieert worden, te meer nu in geen twee jaeren retour nae Portugael gedaen hebben ende volgens de jongste advysen van den Commandeur Bouwens, dato 27 April, onder d' Agnade de Caracque ende 't galjoen *St. Antonio* noch ten ancker laegen. Synde de Caracque met Portugaels cargasoen geladen ende, soo vertrouwen, voornemens deselve int laetst van September oft begin van October aenstaende nae Europa te largeren, ten waere naederhant geresolveert hadden deselve buiten saisoe , nae onser vloots vertreck, 't welck g' ar-resteert bleef 5 Mei te geschieden, te verseynden ende aen Madagascar off elders te laeten verwinteren, omme onse handen d' echapperen; maer het tegendeel is apparenter, dat deselve, als geseyt, tot nu opge-houden hebben, vastelyck vertrouwende onse armaede niet voor den ordinairen tyt, naementlyck in October off November, te verwach-ten sy.

Dese gelegenheyt t'uwer preadvertentie hier gestelt synde sal UE die-nen, wanneer d' Indische custe omtrent Goa off elders naerdert, over de gehecle vloote wel slachvaerdich ende op hoede te wesen, docude onder belofte van eerlycke erkentenisse nae vreemt vaertuych ende scheepen scherp uytkycken, omme niet alleen ryckе buyte, maer informatie ende condschap van des vyandts constitutie ende doen tytelyck te beckomen; waer aen ten hoochsten gelegen sy. Echter tselve in zee missende, sult, gelyck vooren geseyt, alles op Wingurla van den Oppercoopman Claes Cornelisz. Blocq tot contentement vernemen, waernae UE. sich hebbe te reguleren. Drie capitale hoofftpunten synder die ons ten principale bewegen, de besettinghe van Goa te continueren, ende jaarlycx soo machtige coste-lycke vlooten derwaerts uyt te setten, dewelcke UEd. vooral in man-date geven, ten besten van de generale Comp^{e}. reputatie ende des landts

dienst, mitsgaden
uytterste vermoge
't bemachtigen
gael te comen sta
jungeren met d'
Des vyants sch
te vermeesteren,
occasien te besch
mende vaertuych
Goa tenderende s
de middelen van
Den peperhand
delen welcke van
steecken, te doen
nineck ende den
te conserveren op
missen, buyten d
Goa uyt te houde
coet gevoct ende
Besyden dese d
deren aff breuck d
senteren ende ders
dement opt pampi
wachten secours
galjoenen) behoud
brengen ende UE
geheel ofte gedeel
hebben, als oyt ve
ende haer veelvou
nisoen te besetten
int offenceren des
den Raet tot dersc
te lande, met off
sen, soo als by g

dienst, mitsgaders uwer alle eere, int bysonder uyt te voeren ende nae uytterste vermogen ten effecte te brengen, namentlyck:

'T bemachtigen van 'vyants schepen ende secours 'twelck uyt Portugael te comen stact, ofte ten minste te verhinderen dat sich niet conjungeren met d' armade welcke den vyant in Goa is hebbende.

Des vyants schepen welcke voornemen mochten nae Lixboa te senden, te vermeesteren, binnen te houden ende d' aenwesende macht bij alle occasien te beschaedigen, te vernielen, te verbranden, 't in- en uytkomende vaertuych t'intercipieren, de caffilas van Noord ende Zuyt nae Goa tenderende soo veel doenlyck t' impediceren ende de Comp^e. met de middelen van onse vyanden te verrycken. Eyntelyck:

Den peperhandel op d' Indische ende Malabaerse custe nae de middelen welcke van hier mede gaen ende de schepen die sult connen affstecken, te doen waernemen, de vrientschap van 'en visiapoersen coninck ende den Hartogh Mustaf Chan, item den handel in dat ryck te conserveren opdat ons de commoditeyten van Wingurla niet comen te missen, buyten deselve is 't niet doenlyck de continuele besettingh van Goa uyt te houden, wijders d' onderhandelingh des Conincks van Calicoet gevoet ende den peper procure uyt desselfs landen gevordert werde.

Besyden dese drie aengetogen capitale saecken hebbe UEd. den vorderen affbreuck des vyants te behartigen soo ende als d' occasie sal presenteren ende derselver constitutie ondervinden sult, waarvan met fondement opt pampier niets brengen connen, want den vyant syn te verwachten secours (dat ruchten bestaen sal uyt 6 à 7 caracquen ende galjoenen) behouden crygende sal een machtige armade 't zee connen brengen ende UE. de handen vol geven. Integendeel dit ontzeth int geheel ofte gedeelte missende, sullen het in die quarticren soo sleght hebben, als oyt voor desen; onmachtich schip ofte schepen toe te rusten ende haer veelvoudige fortressen beschermen ofte nae eysch met guarnisoen te besetten; was als geseyt sich nae tyt ende loop van saecken int offenceren des vyandts hebt te gedraegen, authoriseren UE. ende den Raet tot derselver affbreuk te mogen attenteren, soo te water als te lande, met off sonder adsistentie van Inlandsche Coningen ofte Prinsen, soo als by goet overlegh tot welstant van de generale Comp^e.

ende met apparentie van goet succes sal voorcomen, ons in desen op UE. goet beleyt ende couragie verlaetende.

De presente vyants navale macht volgens de jongste rapporten soo uyt Wingurla, Goas Bhaere, als dos Portugesen eygenschryven, bestaet uit desc navolgende galjoenen, caracquen ende schepen, namentlyck:

Drie Galjoenen.
- *St. Anthonio*, gemontcert met 32 stucken, daerop verleden jaer den Vice-Rey Juan da Silva Telles uyt Portugael is gecomen.
- *St. Sacramento* in Bassin getimmert ende 17 April A°. 1640 in Goa gebracht.
- *N. Bon Jesu*, in Goa getimmert, sullen yder met 60 stucken gemonteert worden.

1 Caracque *Nossa Signora d'Attaleya*, gemonteert met 217 ps. geschut.

2 schepen lagen in de rivier binnen Goa.
- *Nossa Signora del Rosario*, met 217 ps. gearmeert.
- ..... den naem wort niet geschreven; is voor desen van Couschin nae Lixboa gevaren ende teruggecomen ophebbende 18 stucken, zijnde seer leeg (A°. Passato uit Portugael in Goa gearriveert).

6 Stucks galioenen, caracquen ende schepen.

Bysyden dese wort geschreven in Goa noch een ofte twee groote galjoenen op stapel hadden ende tegen January ofte February aenstaende seylvaerdich souden vallen; daerop weynich staet te maecken sy ende apparent veel sal wesen, byaldien tegen uwe compste 't voraengetogen *Sacrament* ende *Bon Jesu* 't zee connen brengen, alsoo dat in Basin getimmert seer leeg geworden is, soo syn mede buyten vermogen eenige derselver te mannen, bevoorens ontset uyt Portugael crygen. Verder sullen ons op der vyanden gelegentheyt in desen niet eslargeren, maer stellen UE. ter hant de missiven ende advysen van den Commandeur Bouwens uyt de vloote voor Goa ontvangen ende een vertoogh ons door den Coopman Paets ter hant gestelt, waerby 't gepassecrde omtrent Goa, des vyants gelegentheyt ende hun doen, onse negotiatie als bevindingh aen den coningh van Visiapoer, item d'onderhandeling met den Bisschop van Salcedo largo gededuceert wordt; resumeert die met gelegentheijt ende incorporeert alles wel omme UE. profyte daer mede te doen, 't vervolgh sult, als voraengetogen, uyt den Oppercoopman Blocq, in Wingurla gecomen synde, vernemen.

Belangende d'
van Salcedo is o
den Portugees d
soon ongemollest
vyanden daermed
ende gelegenthey
lon gesecoureert
desen Bisschop
noch den synen
waerop vertrouw
aenleggen; echt
maer met discre

Omtrent Win
aengetogen cara
de compste on
Marmagor off c
wel in Bassin
verwinteren geb
te cruyssen end
ten te ruyneren
merscael als bra

Wy connen
gescyt den 27ten
binnen hebben
boa te versende
cours niet gebr
de droochte cri
Marmagor ofte
de custe compt
ren geparesseer
vont, sal UE.
geesche schepen
Bhaere houden
suyden ende n

Belangende d' onderhandelingh ende 't contract met geroerden Bisschop van Salcedo is ons met reden suspect, te meer 't selve soo ruchtbaer sy, den Portugees daer van niet onwetend can wesen, ende dewijle desen persoon ongemollesteert laeten moeten, over sulex erachtelyk besluyten onse vyanden daermede voordeel doen, ende uyt dese negotiatie alle desseynen ende gelegentheyt trachten t' ontdecken, des oock t' onbeschroomder Ceylon gesecoureert ende Goa van volck geheel ontbloot hebben, soo dat van desen Bisschop ende sijn voorgeven niet te veel staat dient gemaekt, hem noch den synen veel crediets te geven opdat niet bedrogen worden, waerop vertrouwen dese onderhandelingh van d' andere syde eenelyck aenleggen; echter dient als noch niet geheel voor 't hooft gestooten, maer met discretie aengehouden.

Omtrent Wingurla ofte Goa behouden aengecomen wesende de vooraengetogen caraque ofte Galjoen off meer schepen, die den vijant tegen de compste onser ende haer te verschynen vloote onder d' Aguade, Marmagor off elders buyten Goa's riviere seijlreet mochten hebben, off wel in Bassin ende Bouvain, gelyck uyt haere schriften vernemen, te verwinteren gebracht om tydelycken 't zee op de Portugaelse schepen te cruyssen ende deselve in salvo gelcyden, sult doenelyck synde trachten te ruyneren ende des noodich wesende de jachten *Venlo* ende *Romerswael als brantschepen* gebruyken.

Wy connen ons niet inbeelden 't Galjoen en de Caracque, die als gesceyt den 27ten April passato noch onder d' Aguade g' anckert waeren, binnen hebben doen corten, want dan, tsy omme de Caracque nae Lixboa te versenden, als tot adsistentie van haer aengetogen Portugael secours niet gebruycken ende voor de paresse onzer armade niet buyten de droochte crijgen connen, deshalven besluyten deselve onder d' Aguade, Marmagor ofte elders bejegenen sult. Maer in gevalle soo vroegh op de custe compt t' arriveren dat noch geen schepen van Portugael waeren geparesseert ende alle des vyants navale macht in Goa opgeleyt vont, sal UE. met d' ervarendste overleggen by wat middel de Portugeesche schepen gevoeghelyckst sullen wesen t'attraperen, tsy dat voor de Bhaere houden off buiten 't gesicht van 't landt blyven, doende by suyden ende noorden fer van de lichtste schepen cruyssen, opdat niet

echapperen. Tis altyt sulex de rheede beseth synde hun niet sullen cunnen conjungeren als met gewelt ende tensy door onse armade slaen. By aldien onse schepen (gelyck met Godes hulpe niet twyffelen) voor de Portugeesen armade omtrent Goa domineerden, sal den vyant met licht vaertuych de sijne trachten te verwittigen, daer vigelant opgelet dient ende d' adviseurs geintercipieri, soo sullen d' incomende mede allen devoiren aenwenden omme t' ontdecken off de custe veyl is, gelyck anno passato gedaen hebben, sendende een barque d' advyso vooruyt die van Honnor over landt tydingh in Goa sondt ende de vloot condschap brachte omtrent Goa geen onract te wesen.

Wij recommanderen UE. dan bij alle te practiscren middelen den vyant te vercloucken, syn aenwesenden als te verwachtens cheepsmacht *onversiens t'allacqueren, in u gewelt te becomen, door't vier te destrueren off in den grout te boren*, nae de gelegentheyt sal presenteren; den Almogende verleene uw altesaemen hier toe *goet beleyt, volle courage* ende synen *Heyligen* segen tot volcomen overwinningh ende ruyne onser vyanden, als wanneer door desen ons verbinden aen de *vereeringh van twee maenden gagie in gelde* (gelyck over het vernielen van de schepen *Bon Jesu, Ventura* ende *St. Sebastian* betaelt is) mitsgaders verbeteringh van Staet aan die hun nae schuldige plicht op dese Expeditie wel comporteren.

De Bhaere van Goa beseth hebbende ende den vyant op onse armade uytcomende vinden niet geraeten, gelyck voor deesen g' ordonneert, den selven trachten in zee te trecken, want doch niet verder volgen dan gevouchelyck met den zeewint haer rendevous weder meenen te beseylen ende hebben geduyrende de stilte tusschen beyde de winden op ons groot voordeel, door dien van haere fregats aff ende aen slachvaerdich gerovt ende gebouchseert worden; deswegen, soo uytcomen ende 't selve met ons goet vint, *hem niet wycken*, maer by alle middelen 't voordeel des wints nemen sult, ende als geraden sy *t' abordeeren, tact 't selve manhafteljck geschieden*, twelck by ervaering besperen den vyant confuis maeckt ende ons de verwinningh veroorsaecken zal.

By veroveringh van rycke prisen ende d' overwinningh van de scheepsmacht uyt Portugael sal UE. ende den Raet t' onbehoorlyck plunderen soo veel mogelyck voorekomen, met de gevangene Portugesen nae gele-

gentheyt des tyts ofte achtervolgens onse vorige ordere handelen. Insgelyex de te veroveren contanten ende coopmanschappen verdeele als de commandeurs uwe predecesseurs by instructie syn gelast, als UE. al t' saemen ter hant stellen, omme tot ordre ende naeder onderrichtingh op verscheyden particulariteyten te dienen, voor soo veel 't contrarie in desen niet gelasten.

Gedurende onse besettingh ende Goa te water belegert houden, sult alle die derwaert ten desen met coopmanschappen, vivres, amunitie van oorloghe enz., niemant uytgesondert, d' entrance verbieden ende die hem daer tegen mochten komen t' opposeren off nae insinuatie niet nae comen, met de middelen die ons Godt heeft verleent van daer weeren.

Soo confirmeren en parsisreren bij onse ordre aen d' Heere Caen ende Westerwoldt ingevolge aen de Commandeur Cornelis Symonsz. ende Bouwens verleent tegen desulcke die onderstaen onse vyanden, haere personen ende goederen op vracht van 't eene oordt nae 't ander te voeren, ende sullen dit punct alhier niet breeder extenderen, alsoo UE. deselve ordre ter hant stellen ende als d' uwe te excuteren hebt; van gelycken oock d'ordre by rescontre van Moorse schepen ende derselver ingeladen goederen, in Coper Zaligers instructie breeder onse meeningh verhandelen ende UE. als verhaelt mede ter hant stellen.

Merckelycken affbreuck ende schaede voor den vijant, integendeel soudet onsen Staet groot voordeel toebrengen, byaldien condc verhinderen ofte in ons gewelt becomen de Caffilas, dat syn handelfregats die jaerlyex van zuyt als noord nae Goa tenderen; tot noch toe syn deselve cenichsints in haere voyagies geimpedieert ende geretardeert, echter behouden gevaeren; desniettegenstaende druct dit inconvenient den Portugees, sulex dat ontrent den Gouverneur van Suratte trachten t' optineren, d' aengetogen Caffilas van de noort uyt Cambaya comende ongemollisteert laten, off dat ons den handel in des Mogels lant ontseyt mochte worden, verhoopende door sodanich dreygement ons te constringeren dit haer vaertuych niet te molisteren, 't welk om geenige redenen sullen toestaen, ende hebben lange voor desen ordre gegeven 't selve versoeck Mirmosa, den Suratten Gouverneur, plat aff te slaen, *dder come van dat wil*, ende ordonnere UE. soo veel mogelyck daer op te passen omme ons (doenlyck synde) daervan meester te maecken. Den Comman-

mandeur Bouwens seyt daertoe nodich te wesen ses cleyne jachten ende goede, wel beroyde shaloupen ende dat sonder deselve daerop weynich te becomen sij. Voor als noch hebben de vloote niet meer als met twee jachten connen verstercken, nae desen verhopen UE. noch eenige toe te schikken; van cleen vaertuich bent redelyck voorsien ende sult noch eenige op de reyse timmeren.

Soo wel g' informeert syn, ist meeste voordeel op dese caffilas te becomen ontrent Cabodarama ten zuyden ende by noorden aen de gebrande eylanden (Ilhos Quemados) te cruysen, die van de zuyd brengen canneel, peper etc. ende die van de noord alle sorteringe van lywaten etc.

Tot halff ofte 20 Mey sult de Bhare van Goa met de geheele vloote ofte gedeelte derselver besetten nae bevint des vyants navale macht te vereyschen, ten sy nae desen anders ordonneren off wel geinformeert wierd den vyandt geen retour nae Portugael stont te doen, dat niet apparent is, ten waere als geseyt in Mey passato oft wel bevorens op de custe verschynt, de cargasoen Caracque gelargeert hadden; daervan sich opt seeckerste sult informeren ende Goa's besluiting dienvolgende moeten reguleren, alsoo daerop geen precise ordre connen geven ten aensien des vyants macht ende uwe verrichtingen ons onbekent blyft. In alle maniere verstaen, by aldien des vyants force tsy groot ofte cleen onder d'Aguade ofte elders op syne deffentie blyft liggen, daertegen soo veel schepen ende meer niet ontrent Goa op de wacht houden sult, als oordeelen suffisant te wesen denselven 't hooft te bieden ende onse cargasoen schepen nae Suratte ende Parsia vaerende als de retour comende voor derselver gewelt ende offentie te diffenderen, gebruyckende d' overige macht daer vermeende vyant den meesten affbreuck te doen sy, trachtende hun doorgaens van Ceylon te diverteren, opdat geen volck derwaerts schicke gelyck Anno Passato gedaen heeft, ons met de verthooninghsyner schepen scyl- ende slachvaerdich te houden, ende van tyt tot tyt voorgevende uyt te willen comen, abuserende, doende intrum syn voordeel opt eylandt Ceylon, daer tegen als geseyt by diversie arbeyden moet, voorgevende Goa met assistentie van den Visiapoutder te bemachtigen, d'Aguade, Marmagor ende andere sterckten, de sienteten van Goa, by surprinse aff te loopen, doende ondertusschen

d' overige mac
advantagie end
adsistentie van
neven in copia
tasten oft selv
delyck naer C
nen geven; v
deur Bouwens
lonsen keyser,
solveren stact,
seynden secour
dertusschen m
tot Portugees
becompt geen

Twee honde
verdeelt, ten
gedurende de
scheepshandelin
bequaem te sy
de vloote de
getransporteert
lycke verlossin
vangen, gelyck

Omme in d
richter saecke
advys ende be
de lichte sche
aen te doen,
d' Indische cu
over Coroman
Edoch sal UE.
lacten dienen.

Overtredend
waervan den o

d' overige macht om de zuydt ofte noordt verseylen daer vermeent advantagie ende den vyandt schaede te doen is, alwaert oock met adsistentie van den coninck van Calicoet, gelyck by syne missive hier neven in copia gaende versoeckt 't Portugees fort Crangenan aen te tasten oft selver met d'overige macht ende byhebbende soldaten tydelyck naer Ceylon aff te sacken, waertoe als noch geen ordre cunnen geven; verwachten daegelycx Valckenburgh ende den Commandeur Bouwens selver met naerder advysen ende gesanten van den Ceylonsen keyser, als wanneer met fondament op die gelegentheyt te resolveren staet, 'twelk UE. per 't schip *Amboina* ende andere nae te seynden secoursen t' uwer Gouverno gecommuniceert sal worden; ondertusschen moeten UE. de macht ongeseparcert omtrent Goa houden, tot Portugees secours bemachticht, gedivertcert off seeckerlijck contschap becompt geen ofte weynich te verwachten sy.

Twee hondert soldaten als geseyt gaen pr. dese vloote, in vier comp^{a}. verdeelt, ten principalen nieuw int lant gecomen volcq; laet desclve gedurende de reys door haere officieren wel exerceren ende in de schcepshandelingh soo veel doenlyck stileren, omme tot alle occasiën bequaem te syn ende daer dienst van te trecken; verdacht wesende als de vloote de custe van India verlaet alle nae Cruzdelgalc op Ceylon getransporteert werden, tot recreu van 't guarnisoen ende om behoorlycke verlossinghe te doen, als die haeren tyt geexpireert syn te vervangen, gelyck billyck ende noodigh is.

Omme in desen ordre te gevan op 't employ van de vloote nae verrichter saecke waere te primatuer, sullen 't selve al mede tot naeder advys ende besendinge uytstellen, synde voor als nu onse meyninghe de lichte schepen ende jachten huiswaert comende Gale ende Batacalon aen te doen, *Hollandia* om nae Siam ende *Herderwyck* de novo nae d' Indische custe te gebruycken, recht door herwaerts *'s Hertogenbosch* over Coromandel omme 't vaderlants retour nae Batavia te brengen. Edoch sal UE. sich dit niet als ordre maer provisioneel tot Gouverno lacten dienen.

Overtredende comen nu tot onsen handel in 't Visiapourse rijck, waervan den oppercoopman Claes Cornelisz. Blocq, Anno Passato de di-

rectie bevolen hebben, mitsgaders tot nader ondersouck van den peperhandel op de Mallabaerse cust, daer nu vijff achtereenvolgende jaeren ordre op gegeven hebben ende genouchsaem vruchteloos is uytgevallen, de reden worden in nevensgaende pampieren claer aengewesen.

Tot vervolgh van den Visiapoursen handel hebben niet connen resolveren eenige coopmanschappen derwaerts te schikken, ten aensien van den slappen aftrek aldaer, item dat den coopman Blocq geen cysch doet, als van parthye loot ende Chinees gout, mitsgaders de coopluyden Narsanne ende Kitsanavey, die d' eenige coopluyden syn welcque Comp^e. waeren aenslaen, merckelycke somme schuldich staen ende te beduchten sy daervan als de hant sluyten niet ongeslagen affcomen sullen, gelyck daarop ende andere saecken den handel concernerende, breeder aengemelten Blocq schryven; daertoe ons gedraegen.

Met den coninck van Visiapour syn nu op de bemachtigingh van Goa vyff jaeren in gespreck geweest, continuecl besendingh ende voor de Comp^e. costelycke geschencken gedaen; tot nu is op syne beloften veel minder de toegesegde 15 oorloghs fregats niet gevolcht, t' een ende t' ander onder pretext onse schepen op de cust niet resolveren te laeten verwinteren affslaende, des oock niet connen goetvinden desselffs schryven te beantwoorden, noch de novo gesanten aen 't Hoff te schicken omme oncosten (daer geen profyt uyt te gemoet sien) t' excuseren; wat resslutie als met dese aensienlycke armade comt te verschynen nemen sal, staet UE. voor ons te weten. By aldien d' eerste motie niet doet, salt echter geraden wesen omme syn adsistentie tegen Goa ende de beloffde fregats ernstich aenhouden ende tot continuatie als capteeringh syner gunsten (daer ons alvooren beginnen te seggen veel aengelegen sy) met de rariteyten die Paets hier geprocureert heeft ende in de facture vant Malabaerse cargasoen hebben doen specificeren besocht ende erkent wort, daertoe in dese geen precise ordre geven, maer laten 't selve op bevindingh van saecken tot UE. ende des Raets goetvinden; 't geen daerin tot dienst van de Comp^e. ende schade des vyants voorneempt sullen aprobeeren, alwaert oock een aensienlyck persoon met verceringh buyten ons project derwaerts goet vont te committeren, als wanneer oordeelen, den Vice-commandeur Esquenoy daertoe behoorden gebruyckt te

worden, g' accompagneert met den Oppercoopman Blocq ofte Pieter Paets, dat aen syn May^t. niet schryven, sal geëxcuseert worden met ronde woorden, ons niet gevalt d' oorlogg fregats weygert, ende syne grooten den vyant met timmerhout trachten t' adsisteren etc.

Wt Tayouan sal (behouden vaerende) voor de Bhaer van Goa ofte Wingurla volgens onse ordre verschynen 't oorlochs jacht *Reynsburch* met coopmanschappen, silver ende gout tot den handel in Gusuratte ende Parsiën. Soo veel aluyn, porceleynen, als met profyte in Wingurla te debiteren is, authoriseren UE. te lichten ende den oppercoopman Blocq ter hant te stellen, syn wanladingh met coopmanschappen voor Parsia dienstich off geraeden vindende gemelte *Reynsburch* in de vloote te houden ende een schip van meer lasten derwaerts te schikken, omme de coopmanschappen die tot Wingurla in voorraet sullen wesen, als de Suratse ende Parsise retouren, herwaerts te voeren, willen dat approberen ende voor wel gedaen houden. Om tegen de Engelsen te cladden sal den Coopman Blocq wel quantité loot, bij aldien nae desen daervan niet versien wort, uit 't Malabaers cargasoen vermogen te lichten, synde ons maxime ontrent dic van de nieuwe Comp^e. als d' oude Engelse te bevoorderen, haere cargazoenen met cleyne voordeelen uyt de hant te werpen ende den peper tot hooghe prijsen te betalen, om hun den smaeck van den Indischen handel te doen vergaen.

Voor Suratte ende Parsia hebben in 't schip *Nieuw Enckhuysen, den Bosch, Hollandia* ende *'t Vliegende Hardt* by provisi geladen partye peper, Bengaelse Suyckeren, rompen, noten muscaat, macis, nagelen, sappanhout, etc. monterende als pr. facture die UE, ende den Vice-Commandeur behandigen ter somma van *f* 85,658.1.2, geconsigneert aen den Directeur Paulus Croocq, omme by gelegentheyt ende naeder ontseth van schepen derwaerts geschikt te worden, ofte soo tytelyck als des vyants constitutie sulex gedoocht ende vroeger niet, als wanneer dan 't schip *Enckhuysen* ende *'t Vliegende Hardt* haere vollading sult geven met het sappanhout, dat in de vloote hebt ende de 50 ℔ nagelen uyt *Hollandia*, mitsgaders den peper ende 't voorder Parsise cargasoen by den Oppercoopman Blocq geprocureert nevens onse ende uwe advysen aen gemelten Directeur; maer als geseyt sult de vloote van geen sche-

pen ontblooten als den vyant te vresen off door 't affsteecken van dien voordeel te versuymen hebt; ondertusschen saegen geerne 't *Hardt* soo tytelyck als buyten geroerde prejuditie can geschieden voor uyt nae Suratte gelargeert werde, om een tocht nae Parsia te doen ende voorts nae Mocha gebruyckt te worden, verdacht synde met d' eerste besendingh nae Suratte van daer te voorderen de ruymte van Amphioen tot procure van den peper op Malabaer, nevens al sulcke coopmanschappen meer als tot dien handel uyt Gusuratte te becomen syn ende den Directeur voor desen by notitie is bekent gemaeckt, mits deselve tegen January ende February aenstaende mooght hebben, synde dan den rechten tyt des pepers handel op aengetogen custe.

Omme dan den tot noch toe weynich beschooten peperhandel op Malabaer te hervatten als op hoop van beter succes, hebben in de vloote onder consignatie van den getogen Vice-Commandeur Esquenoy doen laeden een cargasoen bestaande uyt diverse coopmanschappen gelyck de facture uytwysen, bedraegende *f* 58,066.14.7, daervoor calculeren geruylt sal worden tot 5000 ℔ de candy.....candy 480

Ende competeert de generale Comp^e. van den Coningh in Calicoet achtervolgende syn mogt obligatie over diversche goederen ende coopmanschappen van den Vice-Commandeur de Witte genooten.....candy 129,40

saemen candy 609 —

469, maeckende 2460 ℔ per last, 130 lasten peper volgens onderstaende calcula ende den prys van dit jaer voor de coopmanschappen erlanght, naementlyck:

Loot 2½ ℔.....	1 ℔	Peper.
Thin voor 1 ℔.....	1⅛ ℔	//
Vermillioen voor 1 ℔.....	5 ℔	//
Quyeqsilver als vooren.		
Giroffel nagelen voor 1 ℔.....	4 ℔	//
Swarsel voor 1 ℔.....	1 ℔	//
100 ℔ carmosyn lacken 't ps.....	750 ℔	//
Slachtswaerden yder.....	125 ℔	//

Amphioen voor 1 ℔	12 ℔	Peper.
Benjuin Cabessi 1 ℔	3 ℔	//
Dito Barigi 1 ℔	2 ℔	//
Spiaulter voor 1 ℔	1½ ℔	//

't Welck dieren coop peper valt ende wanneer deselve al tot 10 real 't quintaal taxeren, gelyck in Batavia gelt, bevinden de coopmanschappen daertegen verhandelt den inkoop niet haelen mogen, ende schrijft ons den May'. van Calicoet 1000 ℔ candy jaerlycx te willen leveren tot 55 realen in spetie de candy ofte 500 ℔, dat compt het quintael ofte picol te wesen 13¾ realen van achten, daer voor ons den peper van dat quartier niet aenstaet; was oock geen contanten tot procure van dien medegegeven, becomen denselven herwaerts over tot een geheel anderen ende civielder prys; als die voor 4 en 5 realen niet te becomen sy, moeten daertoe geen contant verimployeren, twyfelen off d' onse al wel van den handel syn g' informeert, ende 't is niet aennemelyck Portugese, Engelse ofte andere Indise natien den peper tot soo schaedelycke pryse aenslaen. Vertrouden ontrent Cananor, Tremapatnam ende Bangere beter coop ende in meerder abbondantie te becomen sal syn, uytwysende 't extract van den E. Coper Sal'. instructie, dat UE. ter hant stelle, raeckende den peperhandel derwaerts over, ende byaldien 't cargasoen aldaer conde verhandelt worden, dat buyten dispuyt is, soo maer den Portugees onvermogent sy en d' Engelsen ons niet provenieren, ware niet geraden verder langhs de custe te tenderen. Edoch dewyle als geseyt de May'. ons volgens obligatie redevabel blyft 129 candy ende 469 ℔ peper, sal daeromme t' syner tyt gesonden moeten worden, als mede om naeder t' ondertasten, wat voordeel met desselffs adsistentie op den Portugees te behaelen ende van wat importance 't fort Crangenor sy. Wy blyven genegen tot voeding van vrintschap pr. naeste besendingh des Conings missive te beantwoorden ende eenighe rariteyten te vereeren. Tot desen handel hebben geprojecteert, als het tyt sal wesen, de fluyte *Noortsterre* ende om de procure te voorderen als in naester communicatie met den Calicoeter te comen, sal sich den E. Vice-Commandeur lacten gebruycken, ten waere aen 't Hoff van Visia-

pour, gelyk voorgeslaegen, gecommitteert wierde, als wanneer den Opper-Coopman Pieter Sybrants Groes daertoe can vaceren. In allen gevalle sullen derwaerts gebruickt worden den Coopman Jan Joosten, Onder-Coopman Dirck Schorel, Onder-Adsistent Hendrick van Rockel, altoos kennisse van den handel hebben ende met den Vice-Commandeur de With alles gesien ende gehoort hebben, nu op *Hollandia* bescheyden.

Veel maelen worden moeijelijck gevallen van de hier by gelegen Indische Coningen omme Malabaersche schilden; laeter ons 20 toecomen, ten eynde de begerigen daermede dienen mogen; syn van cleen importe.

Dus veere van de negotie in 't lant van Visiapour ende Malabaer, sullen ons wijders aen bygaende schriften ende de naedre ordre (welcke UE. met de cargasoenschepen meenen toe te schicken) gedraegen.

Met de Portugesen van Gale ende Malacca syn verlegen ende onse gevangenhuysen, als in de stadt overcropt, mitsgaders voor 't guarnisoen, dat met de versendingh deser 200 soldaten vry zwack blyft, beswaerlyck op te passen; weshalve om ons t' ontlasten goet gevonden hebben op dese vloote, volgens de rolle daervan synde, 40 derselver te verdeelen; laet op hun doen letten ende regard nemen, die niet largerende tot dat verseeckert bent daervan geen schaede te verwachten hebt, al souden tot des vloote vertreck opgehouden off wel nae Parsia ende Suratte versonden werden, Gouverno.

In den aenvang dezer Instructie hebben gedisponeert op de secreete Raetspersonen der vloote, doch daerbij niet gedacht aen den Opper-Coopman Claes Cornelis Blocq, opperhooft van des Comp^s. bedryff in Wingurla; den selven Blocq sullen UE. wanneer daer bent, off als hy in de vloote voor Goa verschijnt, bij raetsvergaderinge sessie laeten nemen naest den Schout by Nacht ende voor den Opper-Coopman Groes.

Ende alsoo wy by desen hebben uitgedruckt sulex ons tot affbreuck des vyants ende gebruyck deser vloote in memorie is gecomen, laetende de rest nae voorval van saecken tot UE. wys ende couragieus beleyt, mitsgaders ons te volgen ordre, sullen affbreecken ende UE. gesaementlyck in de genadige protexie van den Almachtigen bevelen mitsgaders die gestadich bidden UE. te geven *welgeresolveerde*, *onversaechde* ende *manhaffticye harten*, tot verbreyding van Godes Heyligen naem, dempingh

onser vyanden, voorde
sterffelycke eere. Ams

Int Casteel Batavia
desen 11 July A°. 1641.

Aan den Heer Gouverneu
ende de Heeren Raeden va

WEL
SEE

Onze jongste aen U
mendel, gelyck desen m
gelegentheyt van tyt
Comende dan ter mate
gecommitteerden met h
credentiebrief van den
mochte wesen, alsoo t
nieuwen coningh opge
ende dat ambassadeurs
d' Heeren Staten, tot
bondt te maecken, toon
diverssche Nederlantsche
ckent, gelyck UE. uyt
niet off wy souden in
becomen. Hoedanich 't
vernemen, ondertusschen
rugge laeten keeren, dat

rde, als wanneer den Op-
can vaceren. In allen ge-
Coopman Jan Joosten, On-
nt Hendrick van Rockel,
met den Vice-Commandeur
u op *Hollandia* bescheyden.
an de hier by gelegen In-
neter ons 20 toecomen, ten
syn van cleen importe.
Visiepour ende Malabaer,
e de naedre ordre (welcke
schicken) gedraegen.
ca syn verlegen ende onse
mitsgaders voor 't guarni-
laten vry zwack blyft, be-
t' ontlasten goet gevonden
van synde, 40 derselver te
ard nemen, die niet large-
schaede te verwachten hebt,
n off wel nae Parsia ende

gedisponcert op de secrecte
t gedacht aen den Opper-
van des Comp^{a}. bedryff in
nneer daer bent, off als hy
rgaderinge sessie laeten ne-
den Opper-Coopman Groes.
ekt sulex ons tot affbreuck
emorie is gecomen, laetende
vys ende couragieus beleyt,
eecken ende UE. gesaement-
achtigen bevelen mitsgaders
solveerde, *onversaechde* ende
es Heyligen naem, dempingh

onser vyanden, voordeel der generale Comp^{a}. ende eyndeling UE. ons-
sterffelycke eere. Amen.

Int Casteel Batavia
desen 11 July A^{o}. 1641.

(Was get.) ANTONIO VAN DIEMEN.
CORNELIS VAN DER LYN.

BIJLAGE N°. 2.

Aan den Heer Gouverneur-Generael
ende de Heeren Raeden van India.

EDELE ERNTFESTE MANHAFTE ACHTBAERE WEL WYSE VOORSIENINGE DESCRETE ENDE SEER GENEREUSE HEER.

Onze jongste aen UE in dato 7 Maerty is geweest te lande over Cormandel, gelyck desen mede gaet, waerby 't principaelste in corte ende naer gelegentheyt van tyt sullen aenroeren 't gene sedert is voorgevallen. Comende dan ter materie, soo segge dat op den 14^{den} deser uyt Goa dry gecommitteerden met hun vaertuygh tot ons syn gecomen, nevens een credentiebrief van den Vice-Rey, versoeckende stilstandt van waepenen mochte wesen, alsoo tydingh uit Portugael hadde becomen sich eenen nieuwen coningh opgeworpen hadde tegen de croone van Hispagne ende dat ambassadeuren van wedersyden, naementlyck Portugael ende d' Heeren Staten, tot malcandere gesonden waeren om een vredeverbondt te maecken, toonende daervan tot verseeckertheyt cartificaten by diversche Nederlantsche coopluyden ende schippers in Lixboa ondertyeckent, gelyck UE. uyt de nevensgaende copyen cunt becogen, twyfelende niet off wy souden in 't corte mede kennisse van de t' een ende t'ander becomen. Hoedanich 't hiermede is, staet ons t' syner tyt van UE. te vernemen, ondertusschen hebben haer met dese antwoorde wederom terugge laeten keeren, dat van 't voorschreven geen kennisse hadden, dien-

volgende van meeninge waeren onse last ende commissie *t' achtervolgen ende veel liever wilden sterven als te contrarieren.*

Een clein vaertuygh comende van Chauwl met rys ende pady geladen, dat nae Goa wilde, is den 17den deser door ons jacht *Roemerswael*, 't welck wy op de wacht onder de wal hadde gelecht, bemachticht; 't ingeladen hebben daer uytgelost ende 't vaertuygh met omtrent 30 swarte roeyers synde vrye parsoonen hier van 't landt derwaert gesonden.

Edele Heeren, 't schynt dit cleyne een voorbootje geweest is van 't victorie die Godt almachtich ons naderhandt gelieft heeft te verleenen op den Portugeesen vyandt, gelyck int vervolch cunt beoogen, 't welck hier in 't corte sullen aenvoeren.

Den 23sten 's morgens omtrent 2 ure crygen in 't gesicht een seill comende uyt der zee recht op ons aff. Presumeerden in den eersten een Engelsman te wesen, die naer de cust Kormandel wilde; lichten ons ancker ende bennen met *'s Hertogenbosch*, *Harderwyck* ende *'t Vliegende Hardt* hem te gemoet gesciit, laetende tot versceckertheyt *Hollandia* op syne geordonneerde plaetse liggen, doch malcander naederende bevonden 't selve een Portugeese caracque te wesen, wanneer trachte denselven met ons canon alle mogelycke affbreuck te doen ende voordeel af te sien. Den Portugees toonde sich extraordinaeris corragieus ende bevonden meerdere resistentie als oyt gedacht hadden; van wedersyden wert geweldich geschooten ende hebben deselve tot *twee maelen* met *'s Hertogenbos* geabordeert, de eerste reys geraekte wederom los, maer de tweede reyse binnen couragieuselyck met ons volck op ingevallen, ende eyndelyk nae een heftich gevecht, *synde wel 6 uren in alles met den anderen doende geweest*, victorie becomen, waer voor den Almogende moet syn gedanckt ende gepresen.

Voornoemde caracke synde een van de cleynste slagh, is gemonteert met 20 metale ende 6 ysere stucken, de metalen schieten 18 ℔ ende de ysere 12 ℔, gemant met 458 coppen, daeronder 200 soldaten ende bennen van haerder sijde 50 gequeste ende 57 doot gebleven, van onse syde hebben gequeste ende dooden becomen als volgt:

Op 's Ha
" Harder
" Nieuw
" 't Vli

Bennen nu besich
manschappen als conta
worden; de gevangenen
verdeelt, sullen deese
presenteeren sal; soo
raecke met een patache
by suyden Goa voor
ders desen jaere goen
treves gelyck voornoem
Portugees, als wanneer
volgen ende dat desc
ten principale geladen

Op de becomen ty
geese schepen soude
ckerheyt daer van te
Venloo te committeren
haest terugge gecomen
sullen een aenval dacr
dat Godt geve.

't Jacht *Roemerswael*
wal om de noort omda
om de suyt sullen 't
Mormagon liggende, ge
noch; hebben 't dacrom
houden hun cleyn vae
niet mogelijck sy daer
practyck aengewent wor

	Dooden.	Gequetsten.
Op *'s Hartogenbosch*	6	10
u Harderwyck	2	6
u Nieuw Enghuysen	4	3
u 't Vliegende Hardt	4	8
Summa	16	27

Bennen nu besich om voorschreven prys t' ontladen; met de coopmanschappen als contanten die daer in bevinden sal UE. ordre gevolcht worden; de gevangenen, synde 381, hebben naer behooren door de vloote verdeelt, sullen desse handelen soo kunnen ende naer de gelegentheyt presenteeren sal; soo veele uyt haer hebben verstaen is voornoemde caraecke met een patache den 3 Maerty passaty uyt Lixboa verseilt, dat by suyden Goa voor desen sonden aengecomen wesen, seggende voorders desen jaere geen ander secours te comen staet, ten ware dat de treves gelyck voornoemt gesecht geslooten wiert tusschen ons ende den Portugees, als wanneer om de tydinge te brengen noch wel een mochte volgen ende dat dese caraecke om vorige tydinge mede afgesonden; was ten principale geladen met vyvres.

Op de becomen tydinge van Wingurla dat in Honoor twee Portugeese schepen soude syn gearriveert, is in rade goetgevonden om seeckerheyt daer van te hebben den coopman Pieter Paets met 't jacht *Venloo* te committeren ende is den 18den deser derwaerts geseilt; soo haest terugge gecomen sal sijn ende desclve tydingh waerachtich is, sullen een aenval daerop doen ende in ons gewelt soecken te crygen, dat Godt geve.

't Jacht *Roemerswael* nevens ons ander cleen vaertuygh blijven onder wal om de noort omdat de *Caffilas* van daer comende niet schapperen, om de suyt sullen 't als nu van gelycke besetten. De Caraecke onder Mormagon liggende, gelyck in onse voorige geadviseert, continueeren daer noch; hebben 't daeromtrent soodanich gefortificeert ende sterck gemaeckt, houden hun cleyn vaertuygh daer beneffens soo dicht geslooten, dat niet mogelijck sy daer ietwas op de attenteeren, doch sal echter alle practyck aengewent worden om desclve te verdistrueren.

Ende alsoo in dese conjecture geen gelegentheyt en hebben alles largo te stellen opdat UE. pertinent bescheit ende kennisse van d' een en d'ander mocht hebben, vorders eenige pampieren door 't schieten zijn wechgeraekt ende beschadicht, soo gaet desen tot preadvys ende sullen UE. met de eerste gelegentheyt breder ende prefecter alles aenschryven ende de geintercipeerde brieven als de facture van de voorverhaelde Prinsen toelaeten comen, wanneer deselve te voorschijn compt ende in onse handen crygen, waertoe alle deligentie wordt gedaen.

Hiermede

Edele Erntfeste, Manhafte, Achtbaere, wel wyse, voorvoorsienige, discrete ende seer genereuse Heere sal UE. naer wensinge van een gesont lang leven, geluck in syne regeering ende prospriteyt ter salicheyt, bevelen in de genadige protectie des alderhoochste.

In 't schip *'s Hartogenbos*, liggende geanekert voor de Bhare van Goa, Ady 24 September A°. 1641.

(*was get.*) MATHYS QUAST.

BIJLAGE N°. 3.

Den E. Heer Paulus Croocq Directeur over de Nederlantsche Negotie in de quartieren van Hindustan.

ERENTFESTE, WELWIJSE, VOORSIENIGE, SEER DISCREETE HEERE.

Naer dien 't Godt almachtich heeft gelieft tot onser aller droeffenis ende menschelijcker wyse gesproocken alte tydich uyt deser werdt tot hem te haelen den E. Manhaften Heere Mathys Quast, zal., synde met de becomene de victorie vry hoogh op den trap van eere geraeckt, ge-

lyck in 't vervolgh sullen aenroeren, waerdoor de vloote van een seer goet yverich opperhooft ende de comp^e. van een trouw dienaer sy ontbloot; echter de E. Heer Gouverneur-Generael de mogelyckheyt desselfs ingesien hebbende, heeft by 't overlyden van den E. Commandeur Quast, zal^r., gelyck Godt betert nu sy geschiet, op ons vertreck gelieven daer over te disponeren, gevende ten dien insichte mede (tot voorkominge van alle disordre) beslooten acte, wie by affyvicheyt soude succederen, waertoe mijn persoon waerdich heeft gelieven te kennen, dien volgende met approbatie van den ract 't commando oock hebbe aenvaert, Godt de Heere wil my daertoe geven synen heyligen segen op dat alle 't geene voorders soude mogen voorvallen, tot een gewenscht eynde ende ten dienste van de generale Comp^e. uytvoeren mach.

Dit dan hier bij laetende, soo sullen als nu treden tot het geene voorders ter dienste van de Comp^e. soude mogen concerneren, dierhalven gelieve UE. te weten dat den overleden H^r. zal^r. synen laesten in dato 3 Septr. passato pr. via de terre aen UE. is geweest, willen niet twijfelen off sult denselven in behoorlycken tyt nevens de missive van den E. Heer Gouverneur-Generael als andere pampieren wel toegebracht sijn ende den inhoudt begrepen hebben. Doch tot verseeckertheyt soo gaet in cas van nonontvangen de copie derselven hier nevens, waer aen ons gedraegen.

'T geene sedert van consideratie is voorgevallen cunt UE. uyt 't vervolch bevoogen, 't welck van meening syn UE. in 't corte aen te schryven, door eenige gecommitteerden uyt Goa met een credensiebrieff van den Vice-Prcs., den 14^den^ des verleden maent Sept^br^. in de vloote gecomen, wert ons bekent gemaeckt, dat sich in Portugael eenen nieuwen Coninck Don Joan den 4^e^ van dien naem, Hertogh van Bragança, soude opgeworpen hebben tegen de croone van Hispangiën ende Ambassadeurs wegens Portugael ende d'Heeren Staten tot malcanderen waeren gesonden, om een vaste vreede te besluiten, thoonende tot verseeckertheyt van dien certificaten bij eenige Nederlantse coopluyden ende schippers in Lixboa onderteeckent, waervan UE. de copyen by dese toesenden, versochten over sulex dat hier in de Indias by provisie stilstant van waepenen mochte wesen tusschen onse natie ende hun Portugesen,

doordien niet twyfelden of soude in corten mede seeckere advysen van 't vooren geschreven becomen, welck versoeck haer luyden is affgeslagen ende weder met dese antwoorde terugge lacten keeren, nacmentlijck, *dat veel liever te sterven hadden als onse ordre ende commissie te contrarieeren*, sulex wel verdacht ende op hoede mochten syn alsoo niet van meeninge waeren hun eenichsints texcuseeren, voor al eer andere last van onse Heeren meesters souden hebben wegent gementioneerde daer ons den minsten tittel tot noch toe niet van was bewust; hoedanich 't hier mede is, staet ons 't syner tyt te vernemen.

Weynich tyts naer 't vorige gepasseerde synde, den 17de daeraen volgende, is by ons jacht *Rommersoael*, dat om de Noort op de wacht gelecht hadden, een cleyn vaertuych comende van Chaul, geladen met rijs ende pady, synde van weynich importance ofte wel niet weerdich aengehaelt, gemant met omtrent 30 vrye swarte gehuurde persoonen van dese cust, welcke met hun vaertuych naer dat 't ingeladene daer uyt hadden gelost, weder hebben gelargeert, vermits daermede verlegen waeren; uyt voornoemde persoonen nochte de brieven daerin wesende, is niet sonders ten dienste van de generale Compe. cunnen worden verstaen.

Desen allen niet tegenstaende, soo heeft Godt almachtich ons beter victorie den 22sten der laestleden maent op den Portugesen vyandt gelieven te verleenen in 't bemachtigen van seeckere craceq comende uyt Lixboa, groote courage bevonden by den Portugees ende meerdere resistentie als oyt hadden gedacht, synde wel ses uyren in alles doende gewest tegens den selven eer meester daervan costen worden. Van onse syde syn in de furie doot gebleven 16 ende bequaemen 27 gequest, van de haere 57 ende 50 gequest, voornoemde caracque synde groot omtrent 1000 lasten, was gemant met 458 coppen, daer onder 200 soldaten, gemonteert met 20 metaele ende 6 ysere stucken, de metaele schietende 18 ende d'ysere 12 ℔.

Den E. Heer Commandeur Quast, zal'., wiert mede in de furie aen syn linckerbeen gequest, waertoe een extra ordinary brandende sieckte sy geslaegen, heeft oock geduyrende d' reyse veeltyts sieckelyck gewcest, sulex dat eyntelyck tusschen den 5 en 6 stanty des nachts door den grooten brandt meestendeel buyten verstant in den Heere ontslapen sy;

by en is den 8ste d
een manhaftigen Heer
bracht; vel wort by
Heereir, met wiens
soo veele tot noch
brieven dieteren end
raeque ten principale
pachcert met provisie
selve tydinge te bre
gemaeckt, dien volge
aen vast sal syn; ver
ons is gevonden als
deselve te ontladen,
geladen waere gewee
jaerlycx syn doende,
ditto carga middelen
canckreusen intrest d
niet vernemen desen
te comen, echter ho
sloten, opdat geen re
lycx naer de cafilas
Heere geve in onse h
Seeckere patassie c
vervolcht, doch door
wierde mede door 40
groot leetwesen binne
Den 8sten deser 's
in 't gesicht, waeror
mende bevonden Engc
groot omtrent 100,
ende 't cleynste 50 l
comende van Bagispo
van deselve hebben c
uyt Londen vertrocken

hy en is den 8ste daeraen volgende statelyck naer merite van soodanigen manhaftigen Heer in Compagnies Logie op Wingurla ter aerde gebracht; veel wort by desselfs overlyden gemist, doch t' is den wille des Heeren, met wiens doen ons ock in allen deelen moeten confirmeren; soo veele tot noch toe hebben cunnen bemercken, de geintercipieerde brieven dieteren ende de gevangenen rapporteren, is de voornoemde caracque ten principalen by den nieuwen Coninck van Portugal aff gedespacheert met provisie voor hunne natie in dese quartieren ende om deselve tydinge te brengen waervan in den beginne deser mentie wort gemaeckt, dien volgende achten weynich voordeel voor de Comp^e. daeraen vast sal syn, vermits tot noch toe niet sonders van consideratie by ons is gevonden als proviande; bennen tegenwoordich noch besige om deselve te ontladen, wenschte wel soodanich van importance ende ryck geladen waere geweest, dat de groote oncosten van d' Ed. Comp^e. die jaerlycx syn doende, daerby mochte gesoulageert worden ende UE. uyt ditto carga middelen hadden mogen toeschicken tot affdoeningh van den canckreusen intrest die in uwe quartieren syn loopende, connen ock niet vernemen desen jaere meerder secours uyt Portugael herwaerts staet te comen, echter houden de Bhaere van Goa als noch scherpelyck besloten, opdat geen retour derwaerts comen te doen, siende ock daegelycx naer de caffilas van de N. als Z. met arents oogen uyt; Godt de Heere geve in onse handen mogen vervallen.

Seeckere patassie comende van de Zuyt naer Goa tenderende hebben vervolcht, doch door den slappen wint is daer niet by connen comen, wierde mede door 40 à 50 fregats voort gebouchseert, sulcx tot onsen groot leetwesen binnen is geraeckt.

Den 8sten deser 's morgens cregen 't zeewaerts van ons twee seylen in 't gesicht, waerop straex jacht hebben gemaeckt, ende daerby comende bevonden Engelse van wegen de nieuwe Comp^e. te syn, 't eene groot omtrent 100, genaempt de Willem, daer capiteyn Hol op was, ende 't cleynste 50 lasten, sonder deszelfs capiteyns naem te verstaen, comende van Bagiapour, tenderende voorders naer Caduwary; soo veel van deselve hebben connen verstaen, sijn omtrent 5 maenden geleden uyt Londen vertrocken, confirmerende mede den pays tusschen onse natie

ende de Portugesen beslooten was, gelyck in den beginne desen hebben aengeroert, ende dat van wegen de Heeren Staten 23 Nederlantse schepen naer Portugael tot adsistentie van dien Coninck tegen de Spaignaert gesonden waeren, relaterende voorders 't houwelyck tusschen onsen jongen Prince van Orangiën ende de dochter van syn Con. Mays^t. van Groot Brittagne, op den 5^den April passato bevesticht ende voltrocken was; de saecken in Europa als in Brasil, stonden noch in goede termen; wetende voorders van de verovering van Carthagena, door de E. Admirael Houtenbeen niets, doch is ons echter door de Portugesen voor desen selve aengedient; de behoorlijcke visite off geen onvrye goederen geladen hadden, is by d' onse gedaen, doch geene derselve bevonden hebben, volgens hun seggen oock geene Portugesen noch Spænsche schepen vernomen, waermede hunne reyse hebben laeten vervoorderen. Desen compt UE. toe pr. 't fluytschip *'t Vliegendt Hart*, waerinne hebben gescheept een cargasoen monterende als pr. factuyra *f* 56,337.3.2, de contante synde R^s. 6600 in specie, als 't gemaeckte silverwerck, bestaende in 56 p^s. soo cleyn als groot ongetaxeert daeronder begrepen, is in de veroverde caracque bevonden, waer voor 't generael ofte de vloote van offentie sult gelieven te crediteren.

Conform d' ordre ende Instructie door d' Ed. Heer Gouverneur-Generael ende de Heeren Raeden van India, waervan UE. de copie is toegesonden, eysschen by desen soodanighen quantiteyt Amphioen nevens de voordere coopmanschappen UE. bewust, als tegen January op de Malabaerse custe van node souden mogen hebben tot procure van peper; waertoe ons sullen verlaeten.

Op dato hebben de monsteringe over de vloote gedaen ende bevinden ons noch sterck 1000 coppen, daer onder 75 sieeken.

De redenen waeromme desen niet selven hebben onderteeckent is *omdat in 't slaen tegen de Portugesen aen myn haut ende aensicht verbrant geworden*, sulex desc impotensie d' oorsaecke daervan sy.

Hiermede

Erentieste, wel wyse, voorsienige, seer discrete Heer sullen desen eindigen ende UE. nevens dessells familie naer toc-

wensingh van een gesont lang leven, geluck ende voorspoet in syne directie, mitsgaders prosperiteyt ter Zalicheyt, bevelen in de genadige protexie des Alderhoochsten.

Ter ordonnantie van d'E. Heer Commandeur

CORNELIS LEENDERTZ. BLAUW.

(*get.*) NICOLAES VAN DER CAPPEN.

Int schip *'s Hartogenbosch* genaekert liggende voor de Bhare van Goa, Ady 22 Octr. 1641.

BIJLAGE N°. 4.

..... Den 22sten September passato rencontreerden onsen Commandeur Matthys Hendricksz. Quast, met syne byhebbende schepen ontrent Goa seeckere caraecque, comende met wynen, provisien ende ende weynich geldts uyt Portugael gelaeden, groot ruym *duysent* lasten ende gemant met vier hondert vyftich persoonen, die sy des avonts nae een langhduyrich hevich gevecht eerst met entren veroverden, in welcke schermutseeringh gemelden onsen zechelt aen syn slinckerbeen sodanich gequest wierde, dat weynich dagen daernae deser werelt is comen te overleyden, *waeraen de Comp^e. een goet dienaer verliest;* 20 February comt d' voorschreven Caraecque, certyts *myn Lieve Vrouw Stilstand* ende nu *Amsterdam* genaempt, alhier ter reede, die waerdich om (te) sien is.

Batavia, 1642.

(*get.*) SALOMON SWEERS.

Aen den Heere Nicolaes Wyndtges ende Cornelis Sweers tot Enchuysen.

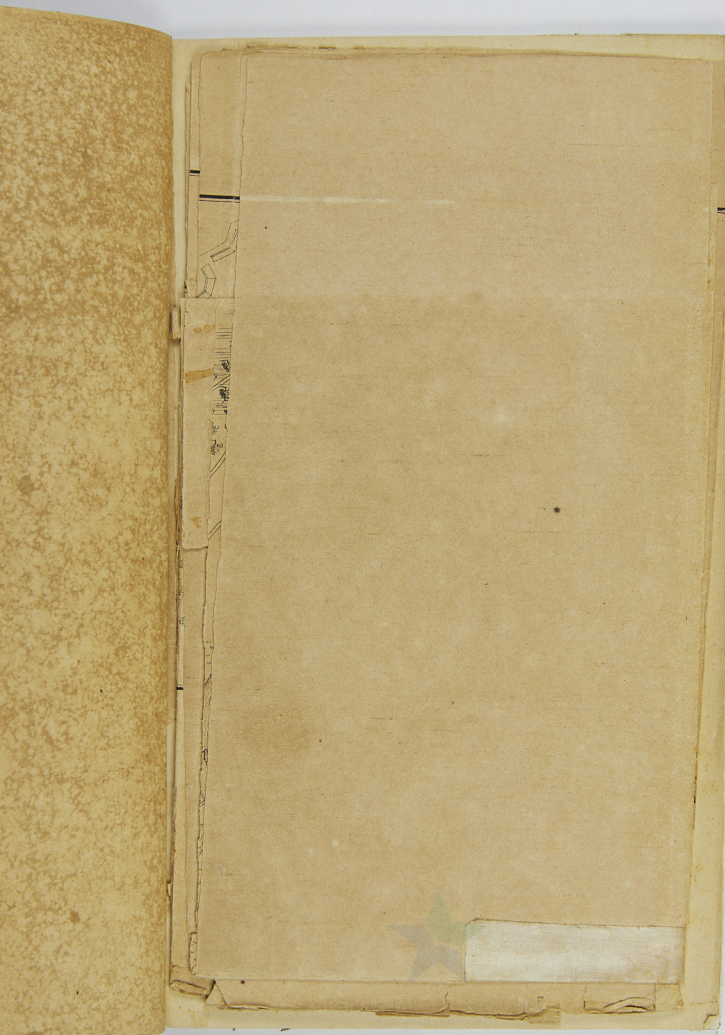

PERPUSTAKAAN NASIONAL

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ZA ELIANI

ZA ELIANI

PERPUSTAKAAN NASIONAL

